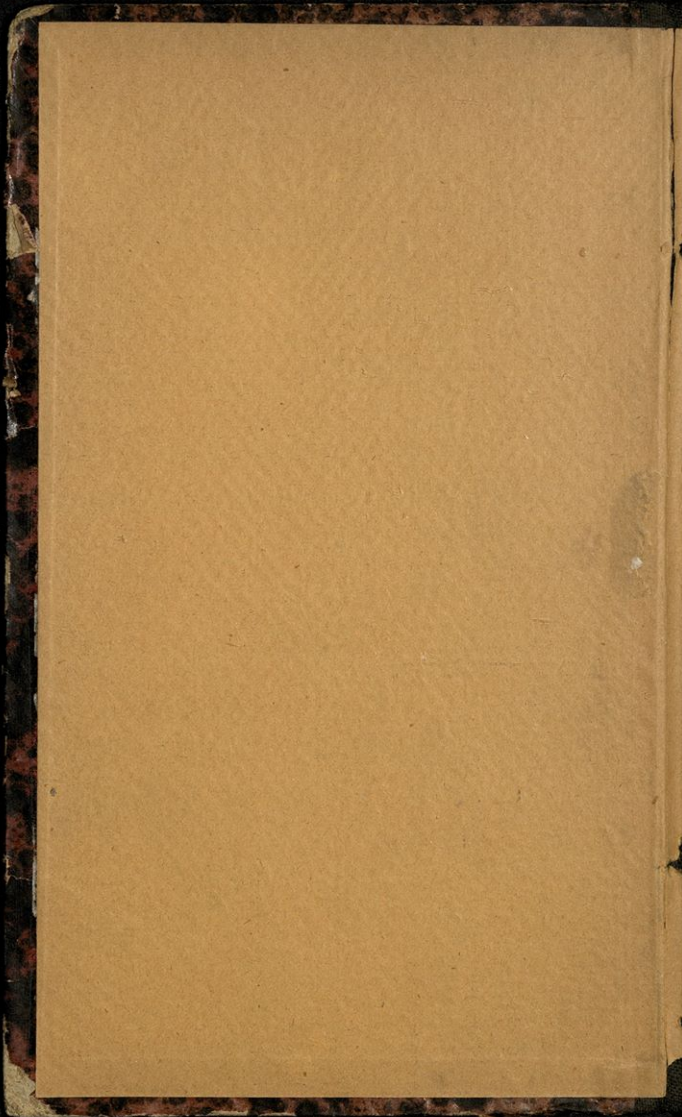

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

249995

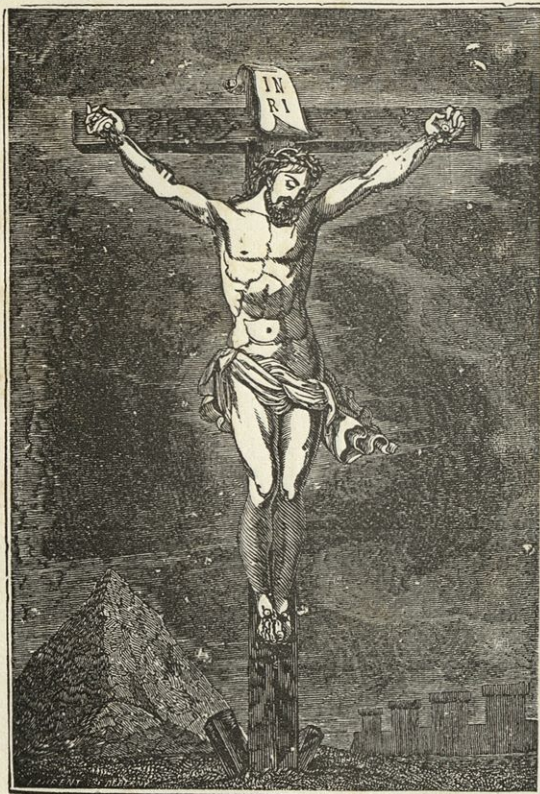

292

POT. HERMAN, KATHOL.

DE ZAKEN

POT, RESNICA, ŽIVLENJE.

(Jan. XIV, 6.)

KATEKIZEM

svete

KATOLŠKE VĚRE.

Vzét iz

Evangeljskih Bukev,

v katerih natis

so

nar častitiši milostlivši

FIRŠT,

GOSPOD GOSPOD

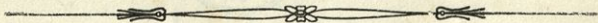
FRANC KSAVERI

LAVANTINSKI ŠKOF

18. dan grudna 1844

dovolili.

Šesti natis.

V CELI,

per Jožefu Gajgerju bukvarji.

1872.

249995

N°. 639.

Der Abdruck des vorliegenden Katechismus, betitelt:

Katekizem svete katolške vére,

wird zur vierten Auflage hiemit von Ordinariatswegen genehmiget, und dessen Gebrauch in der Kirche, so wie zum häuslichen Christenlehrunterrichte empfohlen.

Vom fürstbischöflichen Lavanter Ordinariate zu St. Andrä am 21. April 1852.

Anton Martin,
Fürstbischof.

N 1065/1976

U v o d.

1. Kaj se pravi katekizem?

Katekizem se pravi podvučenje v keršanskim katolškim nauku; tako se tudi sploh pravi bukvam, v katerih je to podvučenje zapopadeno.

2. V kolikih postavah se v tem katekizmu keršanski katolški nauk razklada?

Keršanski katolški nauk se v tem katekizmu v petih postavah ino v enim perstavku razklada.

3. Katere so te petere postave?

Petere postave so: 1. Véra. 2. Vupanje. 3. Ljubezen. 4. Sveti Zakramenti. 5. Keršanska pravica.

4. Od česa govori perstavek?

Perstavek govori od štirih poslednih reči.

Perva postava.

Od vére.

I. Razdelek.

Kaj je katolška véra.

5. Kaj je véra katolškiga kristjana?

Véra katolškiga kristjana je čeznatura ljuč, dar božji, od Boga vlita čednost, po kateri vse terdi ino za res derží, kar je Bog razodel, ino kar katolška cerkuv zapoveduje vervati, naj bo zapisano ali ne.

6. Kaj se pravi keršansko vervati?

Keršansko katolško vervati se pravi vse za res deržati, kar je Bog razodel, alj kar cerkuv zapoveduje vervati, naj bo zapisano alj ne.

7. Ali je k zveličanju zadosti, de katolšk kristjan le v sercu verje, kar je Bog razodel?

K zveličanju ni zadosti, de katolški kristjan le v sercu verje, kar je Bog razodel: temuč tudi mora 1. svojo véro v djanju skazati; 2. kar v sercu verje, ako je potreba, tudi z vstmi očitno spoznati.

8. Zakaj se mora vervati, kar je Bog razodel?

Mora se vervati, kar je Bog razodel, ker je Bog večna resnica ino neskončna modrost, kateri ne more goljfati, ne goljfan biti.

9. Od kod vemo, kaj je Bog razodel?

Kaj je Bog razodel, vemo, ali iz zapisane, alj iz nezapisane besede božje.

10. Kaj se zastopi pod zapisano besedo božjo?

Pod zapisano besedo božjo, kateri se tudi sveto pismo reče, se zastopijo vse tiste bukve, katere so po noterdajanju božjiga Duha od svetih možov pisane, ino od svete katolške cerkve za take spoznane ino oznanjene.

11. Kaj se zastopi pod nezapisano besedo božjo?

Pod nezapisano besedo božjo, kateri se tudi vustno zročilo reče, se zastopijo tisti nauki vére ino dolžnost, katere so apostelni, alj iz vust Jezusa Kristusa sami slišali, alj iz noterdajanja svetiga Duha pridgovali, pa ne popisali.

12. Kje je vustno zročilo hranjeno?

Vustno zročilo je samuč v katolški cerkvi zmiraj, zvesto ino nepopačeno hranjeno.

13. Zakaj verje katolšk kristjan cerkvi, ako kaj vervati zapové?

Katolški krisjan verje cerkvi, ako mu kaj vervati zapové, naj bo zapisano alj ne, ker je Kristus zapovedal cerkuv poslušati, katera je steber ino fundament resnice.

14. Je véra vsakimu človek, kateri želi zveličan biti, potrebna?

Véra je vsakimu človeku, kateri želi zveličan biti, potrebna; zakaj brez vére je nemo-goče Bogu dopasti.

15. Kaj je potreba vsakimu človeku, kadar k pameti pride, vediti ino vervati, de bo zeličan?

Vsakimu človeku, kadar k pameti pride, je potreba vediti ino vervati, de bo zveličan:

1. De je en Bog.

2. De je Bog pravičn sodnik, kateri dobro plačuje, ino hudo štrafuj.

3. De so tri božje peršone, enega bitja ino ene nature, Oče, Sin ino sveti Duh.

4. De je druga božja peršona človek postala, nas na križu odrešit ino večno zveličat.

16. Katere resnice še mora vsaki katolški krisjan verh poprej imenovanih poglavitnih resnic keršanske katolške vére vediti ino vervati?

Vsak katolški kristjan mora še verh poprej imenovanih resnic keršanske katolške vére vediti ino vervati:

1. De je človeška duša neunerjoča.

2. De je gnada božja k zveličanju potrebna, ino de človek brez gnade božje za večno življenje nič zasluženja vredniga ne more storiti.

17. Kaj je gnada, ktera je k zveličanju potrebna, ino brez katere človek nič za večno življenje zasluženja vredniga ne more storiti?

Gnada, katera je k zveličanju potrebna, ino brez katere človek nič za večno življenje zasluženja vredniga ne more storiti, je znotrajni čeznaturi dar, kateriga Bog pametnim stvarjem brez njihoviga zasluženja podelí.

18. Kaj je vsakimu katolškemu krisjanu zapovedano vediti?

Vsakimu katolškemu krisjanu je zapovedano vediti: 1. Apostolski véro, 2. Gospodovo molituv. 3. Deset božjih no pet cerkovnih zapoved. 4. Sedem svetih Sakramentov. 5. Keršansko pravico.

19. Kje je, kar katolški kristjan vervati mora, sosebno zapopadeno?

V apostolski véri (katera je nar prvi med poprej imenovanimi ino za vervati zapo-

vedanimi deli), je sosebno zapopadeno, kar katolški kristjan vervati more.

20. Kako se glasi apostolska véra?

Apostolska véra se tako glasi:

Verjem v Boga Očeta vsegamogočniga, stvarnika nebes ino zemlje. Ino v Jezusa Kristusa, Sina njega, ediniga Gospoda našiga. Kateri je spočet od svetiga Duha, rojen iz Marije Device. Terpel pod Poncjam Pilatužam, križan bil, umerl ino v grob položen. Dol je šel pred pekel, tretji dan od smerti vstal. Gori je šel v nebesa, sedí na desnici Boga Očeta vsegamogočniga. Od ondod bo prišel sodit žive ino mertve. Verjem v svetiga Duha; sveto katolško cerkev; gmajno svetnikov; odpušanje grehov, vstajenje mesa; ino večno življenje. Amen.

21. Koljko delov ali členov ima apostolska véra?

Apostolska véra ima dvanajst delov alj členov.

II. Razdelek.

Od dvanajsterih členov vére.

§. 1. Od perviga člena vére.

22. Kako se glasi prvi člen vére.

Pervi člen vere se tako glasi:

Verjem v Boga Očeta vsegamogočniga stvarnika nebes ino zemlje.

a) od Boga.

23. Koljko je Bogov?

Le en sam Bog je.

24. Kaj je Bog?

Bog je sam od sebe narbolj popolnoma bitje.

25. Katere lastnosti božje imamo sosebno vediti?

Te lastnosti božje imamo sosebno vediti:

1. *Bog je večer*; je vselaj bil, je, ino bo vselaj.

2. *Bog je čisti Duh*; bitje, katero ima narbolj popolnoma zastopnost ino nar bolši voljo, telesa pa nima.

3. *Bog je vsegavedejoč*; ve vse, pretečeno, pričejoče ino prihodno; ve naše narskrivniši misli, ino zatorej ne more goljufan biti.

4. *Bog je neskončno moder*; vse ravna k dosegi svojih namenov, ino izvóli k temu nar-pripravniši perpomóčke.

5. *Bog je vsegamogočen*; je stvaril nebo ino zemljo: ino vse, kar je; njemu ni nič nemogoče storiti.

6. *Bog je povsod pričejoč*; je povsod v nebesah, ino na zemlji.

7. *Bog je neskončno svét*; hoče ino ljubi dobro, in sovraži hudo.

8. *Bog je neskončno resničen ino zvest*; ne more legati, ne goljufati.

9. *Bog je nespremenliv*; je od vekomaj do vekomaj v sebi ravno tisti.

10. *Bog je neskončno dober*; ne le sam v sebi, ino sam od sebe kakor narbolj popolnoma ino narboljši bitje; temuč je tudi neskončno dober svojim stvarém, vse dobro imamo alj na ravnost, alj skoz njegove stvari od njega.

11. *Bog je neskončno vsmilen*; nam odpuša naše grehe.

12. *Bog je neskončno pravičen; plačuje dobro ino štrafuje hudo.*

26. Koljko je božjih peršon?

Tri božje peršone so.

27. Od kod vemo, de so tri božje peršone?

To vemo iz svetiga pisma, katero od treh božjih peršon govori, ino vsaki izmed njih pervlasti:

1. božjo naturo ino bitje,
2. božje lastnosti,
3. božje ime,
4. božje djanja, ino
5. božjo čast.

28. Kako se imenujejo tri božje peršone?

Tri božje peršone se imenujejo: prva Oče, druga Sin, tretja sveti Duh.

29. Kako se tri božje peršone med sebo razločijo?

Te tri božje peršone se tako med sebo razločijo: Oče je sam od sebe od vekomaj; Sin je rojen od Očeta od vekomaj; sveti Duh izhaja od Očeta ino Sina skupej od vekomaj.

30. Katere djanja se vsaki božji peršoni posebej pervlastijo?

Vsaki božji peršoni se posebene djanja pervlastijo: Očetu stvarjenje; Sinu odrešenje; svetimu Duhu posvečenje.

31. Kako se imenujejo vse tri božje peršone skupej?

Vse tri božje peršone skupej se imenujejo presveta Trojica.

32. S čem spozna katolški kristjan presveto Trojico?

Katolški kristjan spozna presveto Trojico z znamnjam svetiga križa, ker kadar križ dela, vsako treh božjih peršon imenuje.

33. Kaj spozna katolški kristjan še več z znamenjam svetiga križa?

Katolški kristjan spozna z znamenjam svetiga križa tudi, de je Jezus Kristus, kadar je na križu vmerl, nas s svojo smertjo odrešil.

34. Kako se križ dela?

Križ se dela z desnico, s katero se znamenova čelo, vusta ino perse, in se reče: V imenu Boga † Očeta, ino † Sina, in svetiga † Duha. Amen.

b) Od stvarjenja.

35. Kdo je vse stvaril?

Bog je stvaril nebo ino zemljo, ino vse, kar je.

36. Kaj pomeni beseda: stvariti?

Beseda: stvariti pomeni toliko, kakor, iz nič kaj storiti.

37. Katere so nar imenitniši stvari božje?

Nar imenitniši stvari božje so angeli ino človek.

38. Kaj so angeli?

Angeli so čisti duhovi, imajo zastopnost in voljo, života pa nimajo.

39. Zakaj je Bog angele stvaril?

Bog je angelje stvaril, de bi njega častili, ljubili ino molili, njemu služili, in ljudi varovali.

40. Kako je Bog angele stvaril?

Bog je angele v svoji gnadi ino z mnogimi popolnamastmi stvaril.

41. So vsi angeli v gnadi božji ostali?

Veliko angelov je gnado Božjo skoz greh napuha zgubilo.

42. Kako je Bog prevzetne angele štrafal?

Bog je prevzetne angele, katerim pravimo

de so hudiči, na vekomaj zaverigel, in v pekel pahnil.

43. Ktera je za angeli nar imenitniši stvar božja?

Človek je za angeli narimenitniši stvar božja.

44. Iz česa obstoji človek?

Človek obstojí iz telesa ino neumerjoče duše, katera je po božji podobi vstvarjena.

45. Zakaj je Bog človeka stvaril?

Bog je človeka stvaril, de bi njega spoznal, častil, ljubil, molil, njemu služil, njemu pokorn in večno zveličan bil.

46. Je človek Bogu pokorn ostal?

Že prvi človek Adam je bil s svojo ženo Evo Bogu nepokorn.

47. Kako je prvi človek grešil?

Prvi človek je v paradižu jedel sad drevesa, kateriga mu je Bog prepovedal, ino s tem je grešil.

48. Je ta greh samuč prvimu človeku škodoval?

Ta greh ni samuč prvimu človeku škodoval, temuč tudi nam, ki od njega izhajamo: pernesel nam je časno ino večno smert, ino še veliko drugiga hudiga na duši ino na telesu.

49. Je bil človek tudi, kakor prevzetni angeli, od Boga na vekomaj zaveržen?

Človek ni bil, kakor prevzetni angeli, na vekomaj od Boga zaveržen.

50. Kaj je Bog obljubil k odrešenju človeka, zavoljo greha zaverženiga.

Bog je obljubil k odrešenju človeka, zavoljo greha zaverženiga, de bo Odrešenika poslal, katerimu se tudi Mesijas pravi.

§. 2. Od drugiga člena vére.

51. Kako se glasí drugi člen vére?

Drugi člen vére se tako glasí: *Ino v Jezusa Kristusa, Sina njega ediniga; Gospoda našiga.*

52. Kdo je Jezus Kristus?

Jezus Kristus je: 1. edinorojen Sin Boga Očeta. 2. Bog ino človek skupej. 3. Naš Gospod, postavodajavec ino vučenik.

53. Kaj se reče Jezus?

Jezus se reče toliko, kakor Zveličar.

54. Zakaj se Jezusu reče Zveličar?

Jezusu se reče Zveličar, ker nam je skoz njega zveličanje došlo, ter nas je od dolga ino štrafenge greha, ino od večne smerti rešil.

55. Kako se še Jezusu pravi?

Jezusu se tudi pravi Kristus, kar pomeni toliko, kakor Pomazileni.

56. Zakaj se Jezusu Kristusu pravi: edinorojeni Sin božji?

Pravi se mu tako, ker je on sam-edini, kateri je od svojiga nebeškiga Očeta rojen od vekomej.

57. Kako je Jezus Kristus Bog ino človek skupej?

On je Bog ino človek skupej, ker je Bog od vekomej, in ker je človek v času postal.

58. Je Jezus Kristus nebeškemu Očetu enak?

Jezus Kristus je svojimu nebeškemu Očetu kakor Bog v vsim enak; kakor človek mu pa ni enak, ampak je manjši.

59. Zakaj se Jezusu Kristusu pravi naš Gospod?

Pravi se mu naš Gospod, ker je Bog ino naš Odrešenik.

60. Zakaj je Bog Sin človek postal?

Bog Sin je človek postal, de bi nas skoz svojo smert na križu odrešil, ino večno zveličal.

§. 3. Od tretjiga člena vére.

61. Kako se glasí tretji člen vére?

Tretji člen vére se tako glasí: *Kateri je spočet od svetiga Duha, rojen iz Marije Device.*

62. Ima Jezus Očeta?

Jezus ima kakor Bog nebeškiga Očeta, kakor človek pa nobeniga očeta.

63. Ali ni bil Jožef ženin Marije, oče Jezusa Kristusa?

Jožef je bil le rednik Jezusa Kristusa.

64. Je imel Jezus Mater?

Jezus kakor Bog ni imel nobene matere, kakor človek je imel Marijo, prečisto Devico, za svojo mater.

65. Zakaj se Marija mati božja imenuje?

Marija se imenuje Mati božja, ker je Jezusa Kristusa rodila, kateri je Bog ino človek skupej.

66. Od koga je Marija Jezusa spočela?

Marija je Jezusa od svetiga Duha spočela.

67. Kje je Marija Jezusa rodila?

Marija je Jezusa v Betlehemu, v enim hlevci rodila.

68. Kako je bilo rojstvo Jezusa Kristusa oznanjeno?

Rojstvo Jezusa Kristusa je bilo oznanjeno:

1. Skoz angela pastirjam.
2. Skoz zvezdo modrim v jutrovi deželi.
3. Skoz modre Herodežu ino pismarjam.
4. Skoz Simeona ino Ano v tempeljnu

ljudstvu.

69. Kaj se je zgodilo, ko je bilo rojstvo Jezusa Kristusa oznanjeno?

Ko je bilo rojstvo Jezusa Kristusa oznanjeno:

1. Šo pastirji naglo prišli gledat, kar jim je bilo od angela oznanjeno.

2. Kristus je bil osmi dan po zapovedi postave obrezan, ino Jezus imenovan.

3. Modri iz jutrove dežele so ga molili, ino so mu zlata, kadila ino mire v dar pernesli.

4. On je grozovitnosti Herodeža skoz beg v Egiptovsko deželo odšel.

5. Je od tod, ko je bil Herodež umerl, v Nacaret nazaj pernešen, ino v temu mesti izrejen bil.

70. Kaj je sosebno imenitniga, kar od mladosti Jezusove vémo ?

Sosebno imenitno, kar od mladosti Jezusove vemo je:

1. De je Jezus, ko je bil dvanajst let star, k prazniku v Jeruzalem s svojimi starši prišel.

2. De je v Jeruzalemi ostal, tretji dan pa od staršov v tempelni najden bil, kjer je med pismarji sedel, jih poslušal ino poprašoval, tako, de so se vsi nad njegovo zastopnostjo ino njegovimi odgovori čudili.

3. De se je zopet v Nacaret nazaj podal, ino tamkaj ostal.

4. De je svojim starišam podložen bil.

5. De je na starosti, modrosti ino gnadi pred Bogam ino pred ljudmi rastel.

71. Kaj je sosebno imenitniga, kar od Jezusa vémo, preden je vučiti začel ?

Sosebno imenitno, kar od Jezusa vemo, preden je vučiti začel, je:

1. Janez je pričal, de je Jezus Jagne božje, katero grehe sveta odjemle.

2. Jezus se je dal od Janeza v potoku Jordani kerstiti.

3. Sveti Duh se je perkazal v podobi gola viden nad njim.

4. Bog Oče je dal glas slišati: Ta je moj ljubljeni sin, nad katerim imam dopadajenje.

5. Jezus je bil od Duha v pušavo peljan,

ino je bil, potem ko se je štirideset dni ino štirideset noči postil, od hudiča skušan, na to pa od angelov postrežen.

72. Kedaj je Jezus vučiti začel?

Jezus je začel vučiti v tridesetim letu svoje starosti.

73. Kaj je sosebno imenitniga, kar od Jezusa vemo, ko je vučiti začel?

Sosebno imenitno, kar od Jezusa vemo, ko je vučiti začel, je:

1. Jezus je hodil v svoji domači deželi od eniga kraja do drugiga.

2. Je sprejemal vučence, ino si je izmed njih dvanajst apostelnov izvolil.

3. Je pridigoval in oznanoval postavo gnade, razodel resnice, katere vervati, in vučil čednosti, katere izpolnovati imamo.

4. Je svaril nevéro in pregreho, je zvergel zmote Judov, pismarjov ino farizejov.

5. Je poterdil svoj navuk s spričanjem svetiga pisma, s čudeži ino svojimi zgledi.

6. Je prerokoval prihodne reči.

7. Se je povsod dobrotljiviga skazal.

74. So vsi v Jezusa vérali?

Veliko jih je bilo, de so v Jezusa vérali; pa veliki duhovni, pismarji ino farizeji so ga sovražili zavoljo njegoviga navuka, ino so ga jiskali vmoriti.

§. 4. Od četertiga člena vere.

75. Kako se glasi četerti člen vére?

Četerti člen vere se tako glasi: *Terpel pod Poncjam Pilatužam, križan bil, vmerl in v grôb položen.*

76. Ali je zamogel Jezus terpeti?

Jezus je zamogel ko človek — ko Bog ni zamogel terpeti.

77. Je Jezus v resnici terpel?

Jezus je v resnici, ino sicer na duši ino na telesi terpel?

78. Kaj je Jezus na svoji duši terpel?

Jezus je na svoji duši veliko strahu ino žalosti terpel.

79. Kaj je Jezus na svojim telesi terpel?

Jezus je na svojim telesi veliko nadlog in težav, veliko tepenja in ran preterpel; je bil gajžlan ino s ternjam kronan; je veliko zaničovanja, zasramovanja, preklinovanja, obrekovanja ino drugiga razžaljenja prestal.

80. Kedaj je Jezus terpel?

Jezus je pod Poncjam Pilatužam terpel, kateri je Rimskiga cesarja Tiberja deželski oblastnik v Judeji bil.

81. Kdo je zatožil Jezusa per Pilatužu?

Veliki duhovni, pismarji ino starašini ljudstva so zatožili Jezusa per Pilatužu.

82. Zakaj je bil Jezus per Pilatužu zatožen?

Jezus je bil per Pilatužu iz samiga sovražtva ino nevošljivosti zatožen, kakor de bi bil ljudstvo puntal ino zapeljeval.

83. Kaj se je zgodilo na tožbo velikih duhovnov, pismarjev ino starašinov ljudstva?

Na tožbo velikih duhovnov, pismarjev ino starašinov ljudstva je bil Jezus Kristus križan, kakor so Judje želeli, ino Pilatuž pervolil.

84. Kje je bil Jezus Kristus križan ino je vmerl?

Jezus Kristus je bil križan na gori Kalvari blizo mesta Jeruzalema, ino je na križi vmerl.

85. Kakošna štrafenga je bilo križanje?

Križanje je bila nar sramotniši štrafenga smerti.

86. Kdo je telo Jezusa Kristusa pokôpal? ino kam je bilo položeno?

Jožef iz Arimateje in Nikodem sta pokopala telo Jezusa Kristusa. Bilo je v nov, iz skale vsekan grob položeno, kamur še nihčer ni bil pokopan.

87. Je božja natura po smerti Jezusa Kristusa s telesam ino dušo sklenjena ostala?

Božja natura je s telesam ino z dušo sklenjena ostala, de se je ravno ob smerti duša Jezusa Kristusa od telesa ločila.

§. 5. Od petiga člena vére.

88. Kako se glasí peti člen vere?

Peti člen vere se tako glasí: *Doli je šel pred pekel, tretji dan od smerti vstal.*

89. Je Jezus Kristus s telesam ino z dušo pred pekel šel?

Le duša Jezusa Kristusa je šla pred pekel.

90. Kaj zastopimo pod besedo „pekel“?

Pod besedo „pekel“ zastopimo tiste skrite kraje, kjer so duše mertvih zadržane, katere niso nebeškiga zveličanja dosegle.

91. Je več takih skritih krajev, kateri se pekel imenujejo?

Več je takih skritih krajev, kateri se pekel imenujejo; tako se imenuje:

1. ino sicer navadno tisti kraj, kjer bojo pogubljeni vekomaj terpeli,

2. kraj, kjer duše časne štrafenge terpijo za grehe, za katere se niso v življenji zadosti spokorile; temu kraju se pravi *vice*,

3. poslednič kraj, kjer so bile duše boga-

boječih mertvih zaderžane, kjer so v zveličanskim vupanji na svoje odrešenje mirno ino brez vsega terpljenja čakale, dokler ni Jezus k njim prišel: temu kraju se pravi *predpekel*.

92. Zakaj je Jezus šel pred pekel?

Jezus je šel pred pekel, da bi duše očakov iz njega rešil.

93. Kdo so bili očaki?

Očaki so bili patrijarhi, preroki ino drugi bogaboječi, kateri so vmerli poprej, kakor je Jezus Kristus pred pekel šel.

94. Kedaj je Jezus Kristus po svoji smerti zopet od mertvih vstal?

Jezus Kristus je tretji dan, ino sicer iz lastne moči, neumerjoč in častitliv, kakor premagavec smerti ino hudiča od mertvih vstal.

95. Zakaj je Jezus Kristus od mertvih vstal?

Jezus Kristus je od mertvih vstal:

1. de bi sveto pismo in svoje lastno prerokovanje spolnil;

2. de bi svetu neoveržljivo spričanje od resnice svojiga vuka ino svojiga poslanja od Boga dal;

3. de bi naše vupanje poterdil, ino nam naše prihodno vstajenje zagotovil.

§. 6 Od šestiga člena vére.

96. Kako se glasí šesti člen vére?

Šesti člen vére se tako glasí: *Gori je šel v nebesa, sedi na desnici Boga, Očeta, vsega-mogočniga.*

97. Kdaj je Jezus v nebesa šel?

Jezus je štirideseti dan po svojim vstajenji v nebesa šel.

98. Kako je Jezus v nebesa šel?

Jezus je v pričo svojih vučencov na Oljski gori iz lastne moči v nebesa šel.

99. Kje sedi Jezus v nebesih?

Jezus sedi v nebesih na desnici Boga Očeta vsegamogočniga.

100. Kaj se pravi to: Jezus sedi na desnici Boga Očeta, vsegamogočniga?

Jezus sedi na desnici Boga Očeta vsegamogočniga se toliko pravi, kakor: Jezus je v vednim posestvi narvikši oblasti ino gospostva čez vse v nebesih ino na zemli.

§. 7. Od sedmiga člena vére.

101. Kako se glasí sedmi člen vére?

Sedmi člen vere se tako glasí: *Od ondod bo prišel sodit žive ino mertve.*

102. Bo Jezus zopet prišel?

Jezus bo sodni dan zopet iz nebes prišel.

103. Kakó bo Jezus sodni dan zopet iz nebes prišel?

Jezus bo sodni dan v oblakih neba viden, z veliko oblastjo ino veličastvam prišel.

104. Zakaj bo Jezus sodni dan zopet prišel?

Jezus bo sodni dan zopet prišel, de bo vse ljudi sodil, žive ino mertve.

105. Katere zastopimo pod besedo „živi“, ino katere pod besedo „mertvi“?

Pod besedo „živi“ zastopimo pravične, pod besedo „mertvi“ nespokorjene grešnike.

106. Kako bo Jezus sodni dan ljudi sodil?

Jezus bo sodni dan ljudi sodil po tem, ko so dobro alj hudo storili: bo pravične z večnim življenjam v nebesih plačal, grešnike pa vekomaj v pekli pokoril.

§. 8. Od osmiga člena vére.

107. Kako se glasi osmi člen vére?

Osmi člen vére se tako glasi: *Verjem v svetiga Duha.*

108. Katera božja peršona je sveti Duh?

Sv. Duh je tretja božja peršona; je pravi Bog.

109. Od koga sveti Duh izhaja?

Sveti Duh izhaja ob enim od Boga Očeta ino Sina.

110. Kje nas sveti Duh posvečuje?

Sveti Duh nas posvečuje: 1. per svetim kersti; 2. v Zakramenti svete pokore; 3. koljkor krat druge svete Zakramente vredno prejmemo.

111. Kako nas posvečuje sveti Duh?

Sveti Duh nas posvečuje, ker nas skoz notervlivanje posvečujoče gnade za božje otroke stori, alj posvečujočo gnado v nas pomnoži.

112. Kaj še drugiga sveti Duh skoz svojo gnado v nas stori?

Sveti Duh nam razsveti našo zastopnost nas vuči ino gine, po volji božji ravnati, nam podeli svoje darove.

113. Kateri so darovi svetiga Duha?

Darovi svetiga Duha so nasledni: 1. dar modrosti; 2. dar zastopnosti; 3. dar svetovanja; 4. dar moči; 5. dar vučenosti; 6. dar pobožnosti; 7. dar strahu božjiga.

§. 9. Od devetiga člena vére.

114. Kako se glasi deveti člen vére?

Deveti člen vére se tako glasi: *Sveto katolško cerkuv, gmajno Svetnikov.*

a. Od cerkve.

115. Kaj je sveta katolška cerkuv?

Sveta katolška cerkuv je vidno zberališe

vsih pravovernih kristjanov pod vidnim poglavarjam Rimskim papežam, kateri enake nauke spoznajo, ino enake Zakramente imajo.

116. Ali je tudi neviden poglavar cerkve?

Je tudi neviden poglavar cerkve, ino ta je Jezus Kristus.

117. Koga je Jezus Kristus za vidniga poglavarja cerkve postavil?

Jezus Kristus je svetiga Petra za vidniga poglavarja cerkve postavil.

118. Kdo je za Petram viden poglavar cerkve?

Vsak Rimski papež, kateri po pravičnim rédi za svetim Petram nastopi, je poglavar cerkve, ino namestnik Jezusa Kristusa.

119. Ali je več pravih cerkuv, ko ena?

Le ena cerkuv je prava, zvonaj katere ni nobeniga zveličanja vupati.

120. Iz česa se spozna prava cerkuv?

Prava cerkuv se spozna iz štirih znamenj.

121. Kateri so štiri znamenja prave cerkve?

Stiri znamenja prave cerkve so: 1. de je edina; 2. svéta; 3. katolška; 4. apostolska.

122. Kako je prava cerkuv edina?

Prava cerkuv je *edina*: 1. ker ima eniga samiga poglavarja, 2. enake nauke, 3. enake Zakramente.

123. Kako je prava cerkuv svéta?

Prava cerkuv je *svéta*: 1. ker je njeni začetnik Jezus Kristus svet; 2. ker je njeni navuk svet; 3. ker so njeni Zakramenti sveti; 4. ker svoje vude k svetosti napeljuje; ker se v njej vsak čas Svetniki znajdejo.

124. Kako je prava cerkuv katolška?

Prava cerkuv je *katolška*: 1. ker jo je

Jezus Kristus za vse ljudi, 2. za vse čase, ino 3. za vse kraje postavil.

125. Kako je prava cerkv apostolska?

Prava cerkv je apostolska: 1. ker vérje ino vuči, kar so apostelni vervali ino vučili; 2. ker so apostelni po povelji Jezusa Kristusa svoj navuk po celim sveti razširili; 3. ker so njeni škofi nastopniki apostelnov.

126. Kako se še drugači imenuje prava cerkv?

Prava cerkv se imenuje tudi *Rimska*, ker je cerkv v Rimu glava vsih drugih cerkv, ino sredina edinosti.

b. Od gmajne Svetnikov.

127. Kako imajo pravovérni Kristjani gmajno ali družbo med sebo?

Pravovérni Kristjani imajo gmajno alj družbo med sebo, kakor vudje eniga telesa.

128. Kako se družba med pravovérnimi Kristjani imenuje?

Družba med pravovérnimi Kristjani se imenuje družba alj gmajna Svetnikov, zato, ker so vsi k svetosti poklicani, ino ker so vsi kristjani skoz Zakrament svetiga kersta posvečeni.

129. V čem obstoji družba alj gmajna Svetnikov?

Družba alj gmajna Svetnikov obstoji v tem, de vsi vudje cerkve na duhovnih zakladih delež imajo.

130. Kateri so duhovni zakladi, na katerih vsi vudje cerkve delež imajo?

Duhovni zakladi, na katerih vsi vudje cerkve delež imajo so: 1. sveti Zakramenti; 2. darituv svete maše; 3. molituv; 4. dobre dela; 5. zasluženje vernih.

131. Kateri so vudje cerkve, ki imajo družbo med sebo?

Vudje cerkve, kateri imajo družbo med

sebo, so: 1. Verni na zemlji; 2. Svetniki v nebesih; 3. Duše mertvih, katere so v vicah.

132. Kakošno družbo imajo med sebo vérni na zemli?

Vérni na zemli imajo družbo med sebo, ker molituv, ino zasluženje dobrih del vsakiga tudi vsim drugim pomaga.

133. Kakošno družbo imajo vérni na zemli s svetniki v nebesih?

Vérni na zemli imajo družbo s svetniki v nebesih, ker vérni na zemli svetnike častijo, ino jih v pomoč kličejo: svetniki v nebesih pa za verne na zemli per Bogu prosijo.

134. Kakošno družbo imajo vérni na zemli z dušami mertvih v vicah?

Vérni na zemli imajo družbo z dušami mertvih v vicah, ker vérni na zemli za duše mertvih v vicah Boga prosijo, ino jim s svojo molituvjo, dobrimi delmi, ino sosebno s tem pomagajo, de sveto mašo za nje darujejo; duše mertvih pa iz hvaležnosti za verne na zemli per Bogu prosijo.

§. 10. Od desetiga člena vére.

135. Kako se glasi deseti člen vére?

Deseti člen vére se tako glasi: *Odpušanje grehov.*

136. Kaj nas vuči deseti člen vére?

Deseti člen vére nas vuči, de je Kristus svoji cerkvi oblast dal, grehe odpušati.

137. Kdo ima v pravi cerkvi oblast, grehe odpušati?

V pravi cerkvi imajo škofje ino mašniki oblast, grehe odpušati.

138. Kje se grehi odpušajo?

Grehi se odpušajo v Zakramenti sv. kersta ino svete pokore.

139. Kateri grehi se odpušajo v Zakramenti svetiga kersta ino kateri v Zakramenti svete pokore?

V Zakramenti svetiga kersta se odpuša poerbani greh ino vsi pred kerstam storjeni grehi; v Zakramenti svete pokore pa tisti grehi, kateri so bili po svetim kersti storjeni.

§. 11. Od ednajstiga člena vére.

140. Kako se glasí ednajsti člen vére?

Ednajsti člen vére se tako glasí: *Vstajenje mesa.*

141. Kaj zastopimo pod vstajenjam mesa?

Pod vstajenjam mesa zastopimo, de bo Bog sodni dan mertve obudil, ino de bojo ljudje s svojim mesam, to je, ravno s tistimi telesi vstali, katere so v življenji imeli.

142. Zakaj bojo ljudje s svojimi telesi vstali?

Ljudje bojo s svojimi telesi vstali, de bojo telesa z dušami vred alj večno polonane alj večno poštrafane.

§. 12. Od dvanajstiga člena vére.

143. Kako se glasí dvanajsti člen vére?

Dvanajsti člen vére se tako glasí: *Ino večno življenje.*

144. Kaj verjemo ino spoznamo z besedami dvanajstiga člena vére?

Verjemo ino spoznamo z besedami dvanajstiga člena vére večno zveličanje, katero bo želje svetnikov popolnoma nasitilo.

145. Kako bojo želje svetnikov ino izvolenih nasitene?

Želje svetnikov ino izvolenih bojo popolnoma nasitene, ker bojo Boga vekomaj gledali, ljubili ino vživali.

146. Ali ne bojo tudi hudiči ino hudobni večniga življenja imeli?

Hudiči ino hudobni bojo sicer tudi večno, vunder pa nar nesrečniši življenje imeli, ker bojo za svoje grehe večne štrafenge v pekli terpeli.

147. Zakaj skončamo apostolsko véro z besedo *Amen*?

Apostolsko véro skončamo z besedo *Amen*, ker beseda *Amen* pomeni, de kaj poterdimó.

148. Kaj pa poterdimó z besedo *Amen*?

Z besedo *Amen* poterdimó, de resnic, svete apostolske vere ne dvomimo, ampak vse za res deržimo kar je v njej zapopadeno.

Druga postava.

Od vupanja.

I. Razdelek.

Kaj de je keršansko vupanje.

149. Kaj je keršansko vupanje?

Keršansko vupanje je čeznaturalna od Boga vlita čednost, po kateri vse zaneslivo od Boga poželimo ino čakamo, kar nam je obljubil.

150. Kaj se pravi keršansko vupati?

Keršansko vupati se pravi, od Boga zanesljivo perčakovati, kar nam je obljubil.

151. Kaj vupamo od Boga?

Vupamo od Boga večno življenje, to je, večno zveličanje, ino perpomočke, tistiga doseči.

152. Zakaj vupamo?

Vupamo, ker je Bog vsegamogočen, v

spolnenji svojih obljub zvest, neskončno do-
brotliv ino vsmiljen; ino torej zamore ino hoče
spolniti, kar je obljubil.

153. S čem se vupanje obudi?

Vupanje se obudi sosebno z molitvijo.

II. Razdelek.

Od molitve.

§. 1. Od molitve sploh.

154. Kaj je molituv?

Molituv je povzdigovanje Duha k Bogu.

155. Zakaj molimo?

Molimo, de Boga, kakor narvišiga Gospo-
da po vsi dolžnosti častimo, de ga, tako dobro
za prijete dobrote zahvalimo, kakor tudi za to,
kar nam je še za naprej potreba, prosimo.

156. Zakaj še molimo?

Molimo tudi za odpušanje grehov, de v
splošnih ino sosebnih, lastnih ino bližniga po-
trebah od Boga pomoči sprosimo.

157. Na kolik viž zamoremo moliti?

Zamoremo moliti na dve viže: alj samuč
znotrajno, alj tudi znotrajno ino zvonajno.

158. Kako se moli znotrajno?

Znotrajno se moli, ako samuč misli ino
želje svojiga serca k Bogu povzdignemo.

159. Kako se moli zvonajno?

Zvonajno se moli, ako misli ino želje svo-
jiga serca z besedami sklenemo: ino ta moli-
tuv se imenuje, de je vustna.

160. Na kaj je per vustni molitvi gledati?

Per vustni molitvi je gledati, de mora duh

alj duša človeka ravno to misliti, hoteti ino želeti, kar besede vustne molitve v sebi zapopadejo.

161. Je tudi vustna molituv dobra ino potrebna?

Tudi vustna molituv je dobra ino potrebna, ker tega, kateri moli, k pobožnosti budi, ino tudi drugim, kateri besede molitve slišijo, k svetim mislam ino molitvi pomaga.

162. Čemu so nam molituvne bukve?

Molituvne bukve so nam za to, de ložej pobožne misli, ino svete želje obudimo, katere so per molitvi potrebne. So sosebno tim pomaglive, kateri svojih potreb z besedami izrekovati ne morejo.

163. Ali smo dolžni moliti?

Dolžni smo moliti; zakaj molituv je nar imenitniših dolžnost naše vére.

164. Kaj nas véže moliti?

Božja zapoved, zgled ino povelja Kristusova nas véže moliti.

165. V čigavim imeni moramo moliti?

V imeni Kristusovim moramo moliti.

166. Kako moramo moliti?

S ponižnostjo in zgrivanim sercam, v duhu ino resnici, z vero in zanesljivostjo moremo moliti.

167. Kje je zapopadeno, za kar moliti moramo?

Vse, za kar moliti moramo, je v Oče naši, to je v Gospodovi molitvi zapopadeno.

§. 2. Od Gospodove molitve posebej.

168. Kdo nas je vučil moliti?

Kristus, naš Gospod, nas je vučil moliti.

169. Kako nas je Kristus vučil moliti?

Kristus nas je vučil moliti Oče naš, ki se tudi Gospodova molituv imenuje.

170. Kako se Oče naš glasí?

Oče naš se tako glasí: Oče naš, kateri si v nebesih. Posvečeno bodi tvoje ime. Pridi k nam tvoje kraljestvo. Zgodi se tvoja volja kakor v nebesih tako na zemli. Daj nam dones naš vsakdajni kruh. Ino odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpušamo našim dolžnikom. Ino nas ne vpeli v skušnjavo. Temuč reši nas od hudiga. Amen.

171. Iz česa obstoji Gospodova molituv?

Gospodova molituv obstoji iz eniga predgovora ino sedem prošenj.

a. Od predgovora.

172. Kako se glasí predgovor?

Predgovor se tako glasí: *Oče naš, kateri si v nebesih.*

173. H komu kličemo s temi besedami predgovora?

S temi besedami predgovora kličemo k Bogu, kateri je naš Oče.

174. Zakaj pravimo Bogu Oče?

Bogu pravimo *Oče*, ker je ljudi po svoji podobi stvaril, ino po očetovo za nje skerbi.

175. Zakaj pravimo Bogu: Oče naš?

Bogu pravimo: *Oče naš*, ker nas je vse skoz svetiga Duha per svetim kersti za svoje otroke, za svoje erbe, za zraven-erbe Jezusa Kristusa, ino za brate med sebo storil.

176. Zakaj pravimo: Kateri si v nebesih?

Pravimo: *Kateri si v nebesih*; ker Bog, de si je ravno povsod pričijoč, vunder sosebno v nebesih prebiva, kjer se svojim izvolenim od obličja do obličja kaže ino vživati daja.

b. Od treh prvih prošenj Gospodove molitve.

177. Kako se glasí prva prošnja?

Perva prošnja se tako glasí: *Posvečeno bodi tvoje ime.*

178. Zakaj prosimo nar poprej, de bi božje ime posvečeno bilo?

Prosimo nar poprej, de bi božje ime posvečeno bilo, ker vselaj, ino pred vsemi rečmi za to prositi moramo, kar božjo čast zadeva, ino potem še le za to, kar je nam alj bližnemu potreba.

179. Kaj prosimo v prvi prošnji?

V prvi prošnji prosimo:

1. De bi Bog od vsih ljudi na zemli spoznan bil, ino de bi njegovo narsvetejši ime znano ino povsod hvaleno bilo.

2. De bi se grešniki k Bogu spreobrnili, ino de bi bili k pokori ganjeni.

3. De bi božje presveto ime ne bilo nikdar oskrunjeno, ne skoz krivoverstvo, ne skoz preklinvanje ino nekeršansko življenje.

180. Kako se glasí druga prošnja?

Druga prošnja se tako glasí: *Pridi k nam tvoje kraljestvo.*

181. Kaj prosimo v drugi prošnji?

V drugi prošnji prosimo:

1. De bi Bog svojo cerkuv ino kraljestvo svoje gnade razširil ino poterdil: kraljestvo hudiča ino greha pa pokončal.

2. De bi vero, vupanje ino ljubezen v nas vlil, ino te čednosti v nas pomnožil.

3. Zadnič, de bi nam po tem življenji nebesa podeliti hotel.

182. Kako se glasí tretja prošnja?

Tretja prošnja se tako glasí: *Zgodi se tvoja volja kakor v nebesih tako na zemli.*

183. Kaj prosimo v tretji prošnji?

V tretji prošnji prosimo:

1. De bi nam Bog gnado dodeliti hotel, njegovo božjo voljo v vsih naključbah na zemli tako na tenko ino perpravno izpolniti, kakor jo angeli ino svetniki v nebesih izpolnujejo.

2. De bi Bog vse odverníl, kar je izpolnovanju njegove božje volje na poti.

c. Od štirih zadnih prošenj Gospodove molitve.

184. Kako se glasí četrta prošnja?

Četrta prošnja se tako glasí: *Daj nam dones naš vsakdajni kruh.*

185. Kaj prosimo v četerti prošnji?

V četerti prošnji prosimo:

1. De bi nam Bog vse dal, kar nam je za ohranjenje telesniga ino dušniga življenja potreba.

2. De bi Bog dragoto ino lakoto, pa tudi greh, zavoljo kateriga večkrat take štrafenge nastopijo, dobrotljivo od nas odverniti hotel.

186. Kako se glasí peta prošnja?

Peta prošnja se tako glasí: *Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpušamo svojim dolžnikom.*

187. Kaj prosimo v peti prošnji?

V peti prošnji prosimo, de bi nam Bog naše grehe odpustil ravno kakor mi odpustimo tistim, kateri so nas razžalili.

188. Kako se glasí šesta prošnja?

Šesta prošnja se tako glasí: *Ino ne vpelaj nas v skušnjavo.*

189. Kaj prosimo v šesti prošnji?

V šesti prošnji prosimo, de bi nam Bog ob časi skušnjave svoje pomoči ne odtegnil, ino ne perpustil, de bi pod skušnjava obnemagali.

190. Od koga smo sebosno skušani?

Sosebno smo skušani od sveta, od svojiga mesa, to je od svojiga hudiga nagnenja ino poželenja, ino od hudiča.

191. Ali so tudi pobožni ino pravični od Boga skušani?

Tudi pobožni ino pravični so od Boga skušani, ako Bog njih čednost skusi: 1. z boleznijo, 2. z revšino ino drugimi nadlogami.

192. Kako se glasí sedma prošnja?

Sedma prošnja se tako glasí: *Temuč reši nas od hudiga.*

193. Kaj prosimo v sédmi prošnji?

V sédmi prošnji prosimo:

1. De bi nas Bog rešil sebosno hudiga na duši, kar je greh, ino nas obvarval časnih ino večnih štrafeng greha.

2. De bi nas Bog tudi časnih nadlog rešil, ako niso k našimu zveličanju.

3. De bi nam Bog gnado dodelil, vse nadloge katere nam pošle, poterpežljivo in stanovitno prenesti.

194. Kaj pomeni bêseda: Amen?

Beseda Amen pomeni: *zgôdi se!* alj *zgodilo se bo.*

§. 3. Od angelskiga češenja.

195. Katero molituv dostavljajo kristjani veči del Očenašu?

Katolški kristjani dostavljajo veči del Očenašu angelsko češenje.

196. Kaj je angelsko češenje?

Angelsko češenje je molituv, s katero sveto Devico Marijo, mater božjo pred vsimi angeli ino svetniki sosebno častimo ino na pomoč kličemo.

197. Kako se glasí angelsko češenje?

Angelsko češenje se glasí tako: Češena si Marija, gnade polna, Gospod je s tabo, Žegnana si med ženami, ino žegnan je sad tvojiga telesa, Jezus. Sveta Marija, mati božja! prosi za nas grešnike zdaj ino na našo smertno vuro. Amen.

198. Iz koliko delov obstoji angelsko češenje?

Angelsko češenje obstoji iz treh delov: iz počešenja arhangela Gabriela, iz počešenja svete Elizabete, ino iz beséd cerkve.

199. Kako je arhangel Gabriel počastil Marijo?

Arhangel Gabriel je počastil Marijo s temi besedami: *Cešena si Marija, gnade polna, Gospod je s tebo, žegnana si med ženami.*

200. Kako je sv. Elizabeta počastila Marijo?

Elizabeta je povzela besede angela: *Žegnana si med ženami; ino je perstavila še te besede: ino žegnani je sad tvojiga telesa.*

201. Katere besede je perdjala cerkuv?

Cerkuv je perdjala te besede: *Jezus. Sveta Marija, mati božja, prosi za nas grešnike, zdaj ino na našo smertno vuro. Amen.*

202. Zakaj pravimo: Sveta Marija, mati božja?

Pravimo: *Sveta Marija, mati božja:*

1. ker je sveta Devica Marija Jezusa Kristusa rodila, kateri je pravi Bog.

2. Ker to ime v nas zavupanje obudi, de Bog njene prošnje vsliši.

203. Zakaj rečemo: Prosi za nas grešnike?

Rečemo: *Prosi za nas grešnike*, de bi bila Marija zavoljo spoznanja naše revšine nag-njena, nam duha pokore ino odpušanje naših grehov od Boga sprostiti.

204. Zakaj rečemo: Prosi za nas zdaj ino na našo smertno vuro?

Rečemo poslednič: *Prosi za nas zdaj ino na našo smertno vuro*: ker nam je vedno, zdaj kakor ob smertni vuri, ker so skušnjave hudiča večkrat silno velike, božje pomoči potreba.

205. Kedaj katolška cerkuv sosebno počasti Mater božjo z angelskim češenjam?

Katolška cerkuv počasti Mater božjo z angelskim češenjam sosebno, kakor se zjutraj, opoldne ino zvečer k molitvi zvoní.

206. Česa se je per tem zvonenji sosebno spomniti?

Per tem zvonenji se je sosebno včlovečenja Sina božjiga hvaležno ino pobožno spomniti.

Tretja postava.

Od ljubezni.

I. Razdelek.

Kaj de je keršanska ljubezen.

207. Kaj je keršanska ljubezen?

Keršanska ljubezen je čeznaturna od Boga vlita čednost, po kateri Boga Gospoda, ker je

narvikši dobrota, zavoljo njega samiga, bližniga pa zavoljo Boga, kakor sami sebe ljubimo.

208. Kaj se pravi keršansko ljubiti?

Keršansko ljubiti se pravi Boga kakor narvikši dobroto zavoljo njega samiga, ino bližniga zavoljo Boga ljubiti, zavoljo Boga vse voljno storiti, kar nam je zapovedal.

209. Zakaj še moramo Boga ljubiti?

Boga moramo tudi zato ljubiti, ker je nam neskončno dobrotliv.

210. Kako moramo Boga ljubiti?

Boga moramo ljubiti čez vse, iz celiga svojiga serca, iz cele svoje duše, iz cele svoje pameti ino iz cele svoje moči.

211. Kaj se pravi: Boga čez vse ljubiti?

Boga čez vse ljubiti se pravi: Boga bolj ljubiti kakor vse stvari, ga rajši imeti, kakor vse, kar nam zamore prijetno ino dopadljivo biti.

212. Kaj se pravi Boga iz celiga serca, iz cele duše, iz cele moči ino iz cele pameti ljubiti?

Boga iz celiga serca, iz cele duše, iz cele moči ino iz cele pameti ljubiti, se pravi, vse svoje misli, vse svoje želje ino vse svoje besede ino djanja na Boga obračati, rajši vse terpeti, kakor zoper božje zapovedi ravnati.

213. Kdo se zastopi pod besedo: bližni?

Pod besedo: *bližni* se zastopi vsak človek, perjatelj ino sovražnik.

214. Kaj se pravi bližniga ljubiti?

Bližniga ljubiti se pravi: bližnimu dobro želeti, mu to storiti, kar mu je prijetno ino k pridu, ino vse opustiti, kar mu je neprijetno ino škodljivo.

215. Kaj se pravi bližniga zavoljo Boga ljubiti?

Bližniga zavoljo Boga ljubiti se pravi: bližniga zato ljubiti, ker je božja podoba, ino ker je Bog zapovedal, bližniga ljubiti.

216. Kaj se pravi bližniga kakor samiga sebe ljubiti?

Bližniga kakor samiga sebe ljubiti se pravi: bližnimu ničesar storiti, kar bi mi sami po pameti radi ne imeli; se pravi: mu to skazati, kar bi mi sami po pravici za se térjati zamogli.

217. Je keršanska ljubezen potrebna?

Keršanska ljubezen je tako potrebna, de človek, ki je per pameti, brez ljubezni zveličan biti ne more.

218. Kako se skaže ljubezen do Boga ino bližniga?

Ljubezen do Boga ino bližniga se skaže z izpolnovanjem deset zapoved božjih.

II. Razdelek.

Od deset božjih zapoved sploh.

219. Katere so deset zapovedi božje?

Po poglavitnim zapopadki so deset zapovedi nasledne:

1. Vervaj v eniga samiga Boga.

2. Ne imenuj po nepridnim imena svojiga Boga.

3. Posvečuj praznik.

4. Spoštuj očeta ino mater, de boš dolgo živel, ino de ti bo dobro na zemli.

5. Ne vbijaj.

6. Ne prešestvaj.

7. Ne kradi.

8. Ne pričaj po krivim zoper svojiga bližniga.

9. Ne želi svojiga bližniga žene.

10. Ne želi svojiga bližniga blaga.

220. Komu je Bog dal deset zapovedi?

Bog je dal deset zapovedi Mojzesu na gori Sinaj za Izraelsko ljudstvo, ko je po izhodu iz Egipta v pušavi bilo.

221. Kako je dal Bog deset zapovedi?

Bog je dal deset zapovedi na dveh kamenitih tablah s svojim perstam zapisane med gromenjam ino bliskanjam, ino sicer: de bi svoje ljudstvo za izpolnovanje bolj pripravno, 2. božji volji z večim spoštovanjam vdano storil, 3. de bi v tistih, ki jih prelomijo strah pred svojo močjo ino žuganimi štrafengi obudil.

222. Smo tudi mi dolžni, deset božjih zapoved izpolnovati?

Tudi mi smo dolžni, deset zapoved božjih izpolnovati: 1. Ker so razlaganje naturne postave, katera je v naše serca zapisana. 2. Ker jih je Jezus Kristus sam poterdil, ino izpolnovati zapovedal.

223. Ali smo v stani, deset božjih zapoved izpolnovati?

V stani smo, deset božjih zapoved izpolnovati, ker Bog vsakimu svojo gnado k temu da.

224. Kaj zapopadejo v sebi deset zapovedi božje?

Tri perve zapovedi zapopadejo dolžnosti do Boga, sedem drugih pa dolžnosti do bližniga.

225. Kje se znajde zapopadek deset zapoved v kratkim?

Zapopadek deset zapoved se najde v kratkim v dveh zapovedah ljubezni.

226. Katera je prva zapoved ljubezni?

Prva zapoved ljubezni je: *Ljubi Gospoda svojiga Boga iz celiga svojiga serca, iz cele svoje duše, iz cele svoje pameti ino iz cele svoje moči.*

227. Katera je druga zapoved ljubezni?

Druga zapoved ljubezni je: *Ljubi svojiga bližniga kakor samiga sebe.*

228. Kako razloži Kristus zapoved ljubezni bližniga?

Kristus razloži zapoved ljubezni bližniga s temi besedami: *Storite ljudem vse, kar sami želite, de bi oni vam storili, zakaj v tem obstoji postava ino preroki.*

229. Kaj si je per vsaki zapovedi pomniti?

Per vsaki zapovedi si je pomniti, de je u vsaki nekaj zapovedaniga, nekaj pa prepovedaniga.

III. Razdelek.

Od deset zapoved božjih posebej.

§. 1. Od prvih treh zapoved, katere dolžnosti do Boga zapopadejo.

230. Kaj je v prvi zapovedi zapovedano?

V prvi zapovedi je zapovedano, v eniga Boga verovati, ga moliti, v njega vupati, njega ljubiti.

231. Kaj je v prvi zapovedi prepovedano?

V prvi zapovedi je prepovedano: Nejevera, malikovanje, krivoverstvo, vedeževanje, prazna vera, vraže (copernija), sovražnja Boga, obvupanje, nezavupljivost, alj tudi prederzno zavupanje v božjo milost.

232. Ali je zoper prvo zapoved, angele ino svetnike častiti ino v pomoč klicati?

Ni zoper prvo zapoved, ampak je dobro ino koristno, angele ino svetnike častiti ino v pomoč klicati.

233. Zakaj kličejo katolški kristjani angele v pomoč?

Katolški kristjani kličejo angele v pomoč, ker so ljudem za varhe dani; ker ljudi ljubijo, za njih zveličanje skerbijo, za nje molijo, ino ker vedno Boga gledajo, ino mu tudi molituv ljudi naprej nosijo.

234. Zakaj kličejo katolški kristjani tudi svetnike v pomoč?

Katolški kristjani kličejo tudi svetnike v pomoč, ne kakor de bi oni iz svoje lastne moči pomagati zamogli, ampak ker so perjateli božji, ino tudi za ljudi per Bogu prosijo.

235. Ali je raba svetih podob zoper prvo zapoved?

Raba *) svetih podob v katolški cerkvi ni zoper prvo zapoved božjo; zakaj ta prepovele podobe delati zato, de bi se molile.

236. Zakaj katolški kristjani podobe častijo?

Katolški kristjani častijo podobe, ker nam kaj častitljiviga, na primer: katero božjih peršon, mater božjo ali kakiga svetnika pred oči postavijo. Češenje ni namenjeno podobi, ampak temu, kogar podoba pomeni.

237. Ali ne ravnajo katolški kristjani zoper prvo zapoved, ker tudi svete ostanke častijo?

Katolški kristjani ne ravnajo zoper prvo zapoved, ker tudi svete ostanke častijo, zato ker jih ne molijo.

238. Zakaj častijo katolški kristjani svete ostanke?

Katolški kristjani častijo svete ostanke:

1. Ker so ostanke tistih teles, v katerih so se svetniki alj skoz martro Bogu v dar pernesli, alj so pa skoz pokoro ino druge svete djanja v sosebni popolnosti Bogu služili.

*) Špoganje, šege svete podobe imeti.

2. Ker bo Bog ravno te ostanke po vstajenji mertvih v nebesih večno poveličal.

3. Ker je Bog skoz ostanke večkrat čudeže dopernašal, ino ljudem mnoge dobrote skazal.

239. Kaj je v drugi zapovedi prepovedano?

V *drugi* zapovedi je *prepovedano*, božjimu imenu nečast delati.

240. Kako se božjimu imenu nečast dela?

Božjimu imenu se dela nečast:

1. Z vsakim greham.

2. Sosebno s preklinovanjem, kader se od Boga, od prave vere ino od svetnikov zaničljivo govori.

3. Kader se brez potrebe alj celo po krivim perseže.

4. Kader se Bogu storjene obljube prelomijo.

5. Kader se božje imé brez potrebe ino časti izreče.

6. Kader se božja beseda alj pači alj pa na krivo obrača.

241. Kaj je v drugi zapovedi zapovedano?

V *drugi* zapovedi je *zapovedano*, božje imé posvečovati ino s častjo imenovati.

242. Kako se božje imé časti ino posvečuje?

Božje imé se časti ino posvečuje:

1. Ako se Bog serčno pred celim svetam spozna.

2. Ako se Bog v dušnih ino v telesnih potrebah v pomoč kliče.

3. Ako se skoz pravično persego Bog za pričo pokliče, kako reč verjetno storiti.

4. Ako se Bogu storjene obljube zvesto izpolnijo.

5. Ako se božja beseda pridno ino pobožno posluša.

6. Ako se vse k hvali ino časti božjiga imena začne ino Bogu daruje.

243. Kaj je v tretji zapovedi zapovedano?

V *tretji* zapovedi je *zapovedano*, v nedelo, katera je že od apostolskih časov k spominu Kristusoviga vstajenja za naš praznik odločena, od dela počivati, ino pobožne dela dopernašati.

244. Kaj je v tretji zapovedi prepovedano?

V *tretji* zapovedi je *prepovedano*:

1. Vsako hlapčovsko delo brez potrebe ino pravičniga dovoljenja.

2. Vse druge opravila, katere temu dnevu alj nečast delajo alj pa njegovo posvečovanje odvrtačajo.

§. 2. Od sédem poslednih zapoved, katere dolžnosti do Boga zapopadejo.

245. Kaj je v četerti zapovedi sešobno zapovedano?

V *četerti* zapovedi je sešobno *zapovedano*, de imajo otroci svoje stariše ljubiti, spoštovati, jim streči, v vsem, kar ni zoper božje zapovedi, pokorni biti, njim v dušnih ino telesnih potrebah pomagati, ino za nje moliti.

246. Kaj je v četerti zapovedi prepovedano?

V *četerti* zapovedi je *prepovedano*, starišam nepokorn biti, jih sovražiti, zaničevati, zasramovati, zmerjati alj preklinjati, jih v potrebah zapustiti, alj jim škodvati.

247. Kaj je otrokam obljubljen, kateri to zapoved izpolnijo?

Otrokam, kateri to zapoved izpolnijo, je dolgo življenje in sreča obljubljena.

248. Česa se je otrokam bati, kateri te zapovedi ne izpolnijo?

Otrokam, kateri to zapoved ne izpolnijo, se je narhujših časnih in večnih štrafeng bati.

249. Katere dolžnosti imajo stariši do svojih otrok?

Stariši so dolžni:

1. Svoje otroke v pravi véri ino v drugim potrebnim znanji alj sami, alj skoz druge podučiti, ino jih v božjim strahu vaditi.

2. Vse pohujšanje po moči od njih nazaj deržati, ino jim s pobožnim življenjam dobre izgleda dajati.

3. Za telesno ino dušno srečo svojih otrók skerbeti, jim potrebno perpraviti, dati ino pomagati.

4. Pogreške ino slabosti svojih otrók ne premehko pa tudi ne preojstro, ampak vselaj z ljubeznijo ino krotkostjo štrafati.

250. Ali četerta zapoved samuč otroke ino stariše zadeva?

Četerta zapoved ne zadeva samuč otrók ino starišov, ampak tudi vse podložne ino vse njih gosposke, duhovske ino deželske, tudi vučenike, ino še celó nekoliko tudi tiste ljudi, kateri so zavoljo svoje starosti ino imenitnosti časti vredni.

251. Katere dolžnosti imajo podložni?

Podložni so dolžni proti svojim naprejpostavljenim ino gosposkam, naj si bojo dobri alj hudobni, se tako nositi, kakor otroci proti svojim starišam. Kar je otrokam do njih starišov zapovedano ino prepovedano, je večí del tudi pod-

ložnim do njih naprejpostavljenih zapovedano ino prepovedano.

252. Katere dolžnosti imajo gosposke ino naprejpostavljeni do svojih podložnih?

Gosposke ino naprejpostavljeni so svojim podložnim sploh veči del tega dolžni, k čemur so stariši do svojih otrok zavezani; sosebno so pa dolžni, svoje podložne v pravi véri ohraniti, jim pravico oskerbeti, jih sile ino krivice varvati.

253. Kaj je v peti zapovedi prepovedano?

V *peti* zapovedi je *prepovedano*, ne koga drugjiga ne samiga sebe vmoriti alj poškodvati.

254. Kaj je še več v peti zapovedi prepovedano?

V *peti* zapovedi je tudi prepovedano: jeza, sovražtvo, pohujšanje, ino vsako razžaljenje bližniga.

255. Kaj je v peti zapovedi zapovedano?

V *peti* zapovedi je *zapovedano*:

1. Mir ino lepo zastopnost z vsakim imeti, tudi s tistim, kateri bi nas razžalil.

2. Vsakimu dober izgled dajati.

3. Bližnimu dušne ino telesne dobrote skazati.

256. Kaj je v šesti zapovedi prepovedano?

V *šesti* zapovedi so *prepovedane* vse nečiste dela, nečisto obnašanje ino nečiste besede, radovolno dopadajenje ino pervolenje per nečistih mislih ino željah, ino vse, kar k nečistosti napeljuje.

257. Kaj napeljuje k nečistosti?

K nečistosti napeljuje: Nečimernost ino nesramnost v obleki, lenoba, nezmernost v jédi

ino v pijači, preprijazne pečanje s peršonami drugiga spola, radoglednost oči ino branje nečistih pisem.

258. Kateri hudi nastopki izhajajo iz nečistosti?

Iz nečistosti izhaja:

1. Pozabljenje na Boga.
2. Slepóta vuma.
3. Vterpnost volje.
4. Včasi zguba vére.
5. Hude ino sramotne bolezni na telesi.
6. Zavalje te pregrehe je Bog večkrat cele dežele, mesta ino narode grozovitno štrafal.

259. Zakaj je v tej zapovedi sosebno ino na ravnost prešestovanje prepovedano?

Prešestovanje je v tej zapovedi sosebno ino na ravnost prepovedano, ker ljudje, ki pregreho prešestovanja dopernesejo, poverh sramotne pregrehe nečistosti še tudi pregrehe krivice storijo.

260. Kaj je v šesti zapovedi zapovedano?

V šesti zapovedi je zapovedano, se na duši ino na telesi čisto zaderžati, celó v mislih, besedah ino obnašanji; tudi je zapovedano, se vsih grešnih perložnosti skerbno ogibati.

261. Kaj je v sédmi zapovedi prepovedano?

V sédmi zapovedi je prepovedano: tatvina, goljfija per meri ino vagi, perderžanje ptujiga blaga ino zasluženiga plačila, odertija per posojevanji, ino vse poškodovanje bližniga na njegovim premoženji ino na njegovih pravicah.

262. Kaj je v sédmi zapovedi zapovedano?

V sédmi zapovedi je zapovedano, vsakimu njegovo pustiti, dati ino storiti, vkradeno blago poverniti, ino storjeno škodo popraviti.

263. Kaj je v osmi zapovedi prepovedano?

V osmi zapovedi je *prepovedano*: krivo pričanje, krive tožbe, vse laži, tudi laži iz šale ino v sili, obrekovanje, opravljanje, krivo naltolcovanje, prederzna sodba, podpihovanje.

264. Kaj je v osmi zapovedi zapovedano?

V osmi zapovedi je *zapovedano*: Resnica, odkritoserčnost v govorjenji ino djanji, pogannjanje za dobro ime bližniga, nazajvzetje obrekovanja ino opravljanja.

265. Kaj prepovéste dve posledne zapovedi?

Dve posledne zapovedi prepovéste vse poželenje tega, kar je drugih.

266. Kaj je v dvéh poslednih zapovedih zapovedano?

V *dvéh poslednih* zapovedih je *zapovedano*: Čistôta serca, krotenje hudiga poželenja, ino sosebno nobenih želj do tega imeti, kar ni našiga.

267. Zakaj je Bog tudi naše želje ino naše poželenje postavi podvergel?

Bog je tudi naše želje ino naše poželenje postavi podvergel, nam pokazati:

1. De je on Gospod naših serc.

2. De mu nič od vsega tega ni skrito, kar se v našim serci godí.

3. De je njegova postava boljši, ko vse človeške postave, katere zamorejo le naše zvu-najne dela zapovedovati, ne pa tudi naših zno-trajnih misli.

4. De, greh zatreti, je potrebno, ga precej v njegovim izvirku, kar je hudo poželenje, za-dušiti.

268. Kaj se vučimo iz dvéh poslednih zapoved?

Iz dvéh poslednih zapoved se vučimo, de kristjanu ne sme biti zadosti, zapovedane dolž-

nosti le zvnajno izpolnovati, ampak de mora tudi voljo imeti, to je, iz celiga serca perpravljen biti, vse storiti ino pustiti, kar je zapovedano alj prepovedano.

270. Kaj je Bog tistim obljubil, kateri njegove zapovedi deržijo?

Bog je tistim, kateri njegove zapovedi deržijo, večno življenje, ino na tem sveti mnogo srečo ino žegen obljubil.

IV. Razdelek.

Od cerkvenih zapoved sploh.

271. Ali ima katolška cerkuv oblast, zapovedi dajati?

Katolška cerkuv ima oblast, zapovedi dajati, ino sicer od Jezusa Kristusa. Tudi je zapovedi dala.

272. Ali smo dolžni, cerkvene zapovedi izpolnovati?

Dolžni smo cerkvene zapovedi izpolnovati:

1. Ker nam četerta božja zapoved dolžnost nalaga, duhovsko ino deželsko gosposko vbogati.

2. Ker je Kristus, naš božji postavodajavec v Evangelji na ravnost zapovedal, cerkuv poslušati.

273. Katere cerkvene zapovedi so, ki nam jih je sosebno potreba vediti ino izpolnovati?

Cerkvene zapovedi, ki nam jih je sosebno potrebno vediti ino izpolnovati, so naslédne petére:

1. Posvečuj zapovedane praznike.

2. Bodi ob nedelah ino zapovedanih praznikih s spodobno pobožnostjo per sveti maši.

3. Posti se zapovedane postne dni, namreč štiridesdanski post, kvaterne ino druge zapovedane postne dni, zderži se tudi ob petkih ino sabotah mesenih jedí.

4. Spovej se svojih grehov postavljenimu spovedniku k manjšimu vsaj enkrat v léti, ino o velikonočnim časi prejmi sveto rešno Telo.

5. Ne obhajaj ženitve o prepovedanih časih.

V. Razdelek.

Od cerkvenih zapoved posebej.

§. 1. Od dveh prvih cerkvenih zapoved.

274. Kako se glasi prva cerkvena zapoved?

Perva cerkvena zapoved se tako glasi:
Posvečuj zapovedane praznike.

275. Kaj zapové cerkuv v prvi zapovedi?

Cerkuv *zapové* v prvi zapovedi, praznike ravno tako posvečovati kakor nedele, torej tudi o praznikih počivati, ne delati, temuč po-božne dela opravljati.

276. Kaj prepové cerkuv v prvi zapovedi?

Cerkuv *prepové* v prvi zapovedi vse tisto, kar je v nedelo prepovedano; namreč:

1. Vse hlapčovske dela brez potrebe ino pravičniga pervolenja katere dela so, kakor v nedelo, celi dan prepovedane.

2. Take opravila ino kratkočasi, kateri temu dnevu alj nečast delajo, alj njegovo po-svečovanje nazaj deržijo.

277. Kako se glasi druga cerkvena zapoved?

Druga cerkvena zapoved se tako glasi:

Bodi ob nedelah ino zapovedanih praznikih s spodobno pobožnostjo per sveti maši.

278. Kaj je v drugi zapovedi zapovedano?

V drugi zapovedi je *zapovedano*, ob nedelah ino zapovedanih praznikih per celi sveti maši s pobožnostjo biti.

279. Kaj moramo storiti, de nedele ino praznike po nameni cerkve posvečujemo?

De nedele ino praznike po nameni cerkve posvečujemo, moramo ne le per sveti maši biti, ampak tudi pridge pazno poslušati, Zakramente svete pokore ino presvetiga rešniga Telesa prejemati, duhovne bukve brati, per popoldanski službi biti, ino druge dobre dela dopernašati.

280. Čemu so prazniki vpostavljeni?

Prazniki Gospoda so vpostavljeni v spomin svetih skrivnost, katere se ta dan obhajajo; prazniki prečiste Device ino svetnikov pa v hvaležnost za premnoge gnade, katere jim je Bog podelil, v spomin njih čednosti, ino nas oserčiti, de bi jih posnemali.

281. Kaj je v praznikih katolškemu kristjanu storiti?

O praznikih mora katolški kristjan:

1. Gnade, katere so človeštvu sploh, alj svetnikom posebej podelene bile, pobožno pre-mišlovati, ino Boga za nje hvaliti.

2. Si čednosti svetnikov ko dobre zglede pred oči staviti, katere posnemati ima.

3. Skoz njih priprošnje per Bogu pomoč v svojih potrebah jiskati.

282. Kaj je v drugi zapovedi prepovedano?

V drugi zapovedi je sosebno *prepovedano*

lenoba v službi božji ob nedelah ino praznikah; ki se zgodi:

1. Ako se sveta maša ne sliši cela, alj ne s pobožnostjo, alj pa, če se k pridigi malokdaj pride.

2. Ako se čas zapovedane službe božje z jedjo, pijačo, jigro alj drugim veselovanjam potрати, katero od božje službe odvrača.

1. Od svete maše.

a. Kaj de je sveta maša, ino kaj de se per tisti godí.

283. Kaj je sveta maša?

Sveta maša je nekervava darituv noviga testamenta, vedni spomin kervave daritve, katero je Jezus Kristus na križi dopernesel.

284. Zakaj se sveta maša darituv imenuje?

Sveta maša se imenuje darituv, ker se v tisti Bogu vsegamogočnemu telo in kri Jezusa Kristusa na altarji daruje.

285. Zakaj se imenuje, de je nekervava darituv?

Imenuje se nekervava darituv, ker se v njej kri ne prelíva, kakor se je na svetim križi zgodilo.

286. Kdo je sveto mašo vpostavil?

Jezus Kristus je per zadni večerji sveto mašo vpostavil.

287. Kako je Jezus Kristus sveto mašo vpostavil?

Jezus Kristus je sveto mašo tako vpostavil: 1. Je vzel kruh ino kelih z vinam. 2. Je oboje požegnal ino rekel čez kruh: To je moje Telo; ino čez kelih: To je kelih moje kervi. 3. Je dal oboje pričajočim apostelnam zavžiti. 4. Je zapovedal: To storite k mojimu spominu.

288. Zakaj je Jezus Kristus darituv svete maše vpostavil?

Jezus Kristus je darituv svete maše vpostavil: 1. De bi svoji cerkvi pravo ino resnično darituv do konca sveta zapustil. 2. De bi veden spomin kervave daritve na križi v svoji cerkvi ohranil. 3. De bi nam dal sosebno znamnje svoje neskončne ljubezni.

289. Kdo opravlja darituv svete maše?

Per sveti maši se nevidno Jezus Kristus sam daruje svojimu nebeškemu Očetu za nas, vidno pa opravlja to darituv mašnik.

290. Ali je kak razloček med daritvo svete maše ino daritvo na križi.

Darituv svete maše je ravno tista darituv, katero je Jezus Kristus na križi dopernesel; le v tem, kako se daruje, je razloček. Na križi je pretil Jezus Kristus svojo kri, per daritvi svete maše se pa kri ne prelije.

291. Kako opravlja mašnik darituv svete maše?

Mašnik opravlja darituv svete maše tako, de ravno to stori, kar je Jezus Kristus per zadni večerji storil.

1. Vzame kruh ino kelih z vinam.

2. Posveti oboje, in izgovori nad kruham ino vinam tiste besede Jezusa Kristusa, s katerimi se premenenje kruha ino vina v telo ino kri Jezusa Kristusa zgodí.

3. On sam vžije telo ino kri Jezusa Kristusa, ino da pod podobo kruha tudi vernim, ako k svetimu obhajilu perstopiti hočejo, ravno to zavžiti.

292. Zakaj opravlja mašnik darituv svete maše?

Mašnik opravlja darituv svete maše:

1. Božje narvikši gospostvo, ino narveči oblast, katero čez vse stvari ima, spoznati.
2. Boga za vse prijete dobrote zahvaliti.
3. Od Boga odpušanje grehov zadobiti.
4. Od Boga dobrote, katerih smo potrebni, izprositi.

293. Komu se darituv svete maše daruje?

Darituv svete maše se zamore le samimu Bogu darovati.

294. Ali se darituv svete maše ne opravlja tudi v čast svetnikom?

Darituv svete maše se sicer tudi v čast ino spomin svetnikov opravlja; alj mašnik tačas ne daruje svetnikom, ampak le samimu Bogu.

295. Zakaj se darituv svete maše v čast svetnikov opravlja?

Darituv svete maše se v čast svetnikov opravlja:

1. Boga za gnade zahvaliti, katere je svetnikom skazal.

2. Svetnike v pomoč klicati, de bi svoje priprošnje z našo molitvijo združili.

296. Za koga daruje mašnik darituv svete maše?

Mašnik daruje darituv svete maše za žive ino mertve.

b. Kako de se mora per sveti mašiti.

297. Kako se ima sveta maša slišati?

Sveta maša se ima cela slišati, nobeden njenih imenitnih delov se ne smé zamuditi; ni pa zadosti, le poleg biti, kader se bere, ampak mora se 1. pazno, 2. spodobno, in 3. pobožno slišati.

298. Kaj se pravi sveto mašo pazno alj zamerklivo slišati?

Sveto mašo pazno slišati, se pravi: nobe-

niga radovoljniga raztresenja imeti, na dele svete maše paziti, svojiga duha per Bogu imeti.

299. Kaj se pravi, sveto mašo spodobno slišati?

Sveto mašo spodobno slišati, se pravi: s spodobnim zaderžanjem telesa ino s pobožnim obnašanjem per sveti maši biti. Mora se 1. kadar se evangeli bere, stati, ino se z znamnjam svetiga križa zaznamvati. Mora se 2. per povzdigovanji poklekniti, ino tačas, kakor tudi per svetim obhajanji na perse terkati. 3. Se ne smemo per sveti maši radovedno ozirati. 4. Se moramo tudi vsih nespodobnosti, kakor smenjanja, šepetanja i. t. d. zderžati.

300. Kaj se pravi, sveto mašo pobožno slišati?

Sveto mašo pobožno slišati, se pravi: per sveti maši, sosebno pa per njenih narimenitniših delih Boga v ponižnosti moliti, ino ga za prijete dobrote hvaliti.

301. Kateri so narimenitniši deli svete maše?

Narimenitniši deli svete maše so: evangeli, darovanje, povzdigovanje, obhajanje.

302. Kaj je per evangelji storiti?

Per evangelji se je spomniti, de je dolžnost, evangelske navuke poznati, jih pred vsim svetam spoznati, se za nje ponašati, ino po njih živéti.

303. Kaj je per darovanji storiti?

Per darovanji moramo svojo misel z mislijo mašnika skleniti, ino se Bogu darovati.

304. Kaj je per povzdigovanji storiti?

Per povzdigovanji moramo Jezusa Kristusa pod podobam kruha ino vina moliti, ino ko na perse terkamo, spoznati, de so naši grehi Kri-

stusove smerti krivi. Moramo svoje grehe zgri-
vati; ino vero, vupanje ino ljubezen obuditi.

305. Kaj je per obhajanji storiti?

Per obhajanji mašnikovim moramo, ako
ne gremo k obhajanju, to vsaj v duhu storiti;
to je, moramo željo imeti, telo Jezusa Kristusa
vredno prejeti.

V s t a v i k.

Sveta maša, kakor jo mašnik berejo.

Mašnik stopijo pred altar, ter molijo s služabnikom take:

V imeni (Boga) Očeta † ino Sina † ino
svetiga † Duha. Amen.

M. Stopil bom k božjemu altarju:

Sl. Pred Boga, kateri razveseluje mojo
mladost.

Psalm 42.

M. Sodi me, o Bog, ino razsodi mojo reč
nad nesvetim narodam, reši me od kri-
vičniga ino zapeliviga človeka.

Sl. Ker ti, o Bog! si moja moč: zakaj si me
odvergel, ino zakaj moram žalosten ho-
diti, zatert od sovražnika.

M. Pošli svojo luč ino resnico, de me peljajo
ino perpeljajo na tvojo sveto goro ino v
tvoje prebivališe.

Sl. Stopil bom k božjemu altarju, pred Boga,
kateri razveseluje mojo mladost.

M. Hvalil te bom s citrami, Bog, moj Bog! zakaj
si žalostna moja duša, ino zakaj me motiš?

Sl. Zavupaj v Boga: še ga bom hvalil, on je
moja pomoč, ino moj Bog.

M. Čast bodi Bogu, Očetu, Sinu ino svetimu Duhu.

Sl. Kakor je bilo v začetku, zdaj ino vsak čas, od vekomaj do vekomaj.

M. Stopil bom k božjimu altarju.

Sl. Pred Boga, ki razveseluje mojo mladost.

M. Naša pomoč je v imeni Gospodovim.

Sl. Kateri je stvaril nebo ino zemlo.

M. Spovem se Bogu vsegamogočnimu, sveti Marii, vselaj devici, svetimu Mihelu arhangelu, svetimu Janezu kerstniku, svetim apostelnam Petru ino Pavlu, vsim svetnikam (*ino vam, bratje!*), de sim grešil veliko z mislijo, besedo ino djanjam. Moj dolg, moj dolg, moj preveliki dolg! Zato prosim sveto Marijo, vselaj devico, svetiga Mihela arhangela, svetiga Janeza kerstnika, sveta apostelna Petra ino Pavla, vse svetnike (*ino vas, bratje!*): molite za me per Gospodu našim Bogu.

Sl. Vsmili se te Bog vsegamogočni, odpusti ti tvoje grehe, ino perpeli te v večno življenje.

M. Amen.

Sl. Spovem se *i. t. d.* kakor zgorej mašnik, samo de namesti: *ino vam, bratje, reče ino tebi, oče!*

M. Vsmili se *vas* vsegamogočni Bog, odpusti *vam* vaše grehe, ino perpeli *vas* v večno življenje.

Sl. Amen.

M. Milost, odvezo ino odpušanje naših grehov nam daj vsegamogočni ino vsmileni Bog.

Sl. Amen.

M. O Bog! obrni se k nam, ino oživi nas.

Sl. Ino tvoje ljudstvo se bo v tebi veselilo.

M. Gospod skaži nam svojo milost.

Sl. Ino dodeli nam svoje zveličanje.

M. Gospod! vsliši mojo molituv.

Sl. Ino moje vpitje naj k tebi pride.

M. Gospod! bodi z *vami*.

Sl. Ino s *tvojim* duham.

Mašnik grejo k altarju ino molijo :

Molimo. Odvzemi od nas, prosimo o Gospod! naše pregrehe, de bomo vredni s čisto dušo v presvet kraj stopiti: skoz Kristusa Gospoda našiga. Amen.

Mašnik kušnejo altar ino rečejo :

Prosimo te tudi, o Gospod! skoz zaslužene tvojih svetnikov, katerih svetinje so tukaj, ino skoz zasluženje vsih svetnikov, de odpustiš milostlivo vse moje grehe. Amen.

Mašnik grejo k bukvam, ino berejo nektere besede, kakor god pernese. Postavim :

Hvalena bodi presveta Trojica, ino nerazdelena edinost: častimo Boga, ker je storil nad nami svojo milost.

Psalm. Gospod, naš Gospod! kako čudno je tvoje imé na celi zemli!

Čast bodi Bogu Očetu *i. t. d.*

Hvalena bodi presveta Trojica *i. t. d.* kakor poprej.

Potem :

M. Gospod, vsmili se nas!

Sl. Gospod, vsmili se nas!

M. Gospod, vsmili se nas!

Sl. Kristus, vsmili se nas!

M. Kristus, vsmili se nas!

Sl. Kristus, vsmili se nas!

M. Gospod, vsmili se nas!

Sl. Gospod, vsmili se nas!

M. Gospod, vsmili se nas!

Gloria:

Čast Bogu po višavah, ino mir ljudem na zemli, kateri so dobre (svete) volje. Hvalimo te, častimo te, molimo te, povikšujemo te, hvaležni smo ti zavoljo tvoje velike časti; Gospod Bog! kralj nebeški Bog vsegamogočni Oče! Gospod Jezus Kristus, edinorojeni Sin, Gospod Bog, Jagne božje, Sin Očeta: kateri odjemleš grehe svetá, vsmili se nas; kateri odjemleš grehe svetá, sprejmi naše prošnje; kateri sediš na desnici Očeta, vsmili se nas! ker ti sam si svet, ti sam Gospod, ti sam Narvikši, Jezus Kristus! s svetim Duham v časti Boga Očeta. Amen.

Mašnik se proti ljudstvu obernejo, ino rečejo:

M. Gospod bodi z *vami*.

Sl. Ino s *tvojim* duham.

Mašnik molijo potem molitve, eno alj več, kakor cerkveni dan s sebo pernese. Tiste molitve se najdejo v evangelskih bukvah pred branjam.

Po molitvah berejo branje, katero je v cerkveni pratiki za tisti dan odločeno. Ino kadar ga zberejo, reče

Sl. Hvala Bogu.

Potem molijo nektere verstice iz svetiga pisma. Postavim:

Hvalen bodi Gospod! kateri vidiš v globočine brezno, ino stanuješ nad Kerubini. (Dan. 3.)

V. Hvalen bodi Gospod! na višavah nebes: vse časti ino hvale vreden na vekomaj. Aleluja, aleluja!

R. Hvalen bodi Gospod! Bog naših oče-

tov, vse časti ino hvale vreden na vekomaj. Amen.

Potem grejo v sredo altarja, ino molijo:

Očisti mi serce ino vusta, vsegamogočni Bog! kateri si vusta Izaija preroka z živim oglam očistil; očisti me tako s svojo nezasluženo gnado, de bom tvoj sveti evangeli vredno oznanovati zamogel. Skoz Kristusa, Gospoda našiga. Amen.

Zegnaj me, o Gospod! — Gospod bodi v mojim serci ino v mojih vustah, de vredno ino spodobno njegov evangeli oznanujem. Amen.

Zdaj stopijo na desno stran, ino rečejo:

M. Gospod bodi z *vami*.

Sl. Ino s *tvojim* duham.

Se prekrizajo rekoč:

Beseda svetiga evangelja po spisu svetiga (*Matevža . . .*).

Sl. Čast tebi, Gospod!

Ino berejo evangeli za tisti dan odločen. Kone evangelja kušnejo bukve rekoč:

M. Skoz besede sv. evangelja nam naj bojo zbrisane naše pregrehe.

Sl. Hvala tebi, Kristus!

Nato stopijo v sredo, ino molijo ob nedelah, praznikih ino večih godovih:

Vérjem v eniga samiga Boga, Očeta vsegamogočniga, stvarnika nebes ino zemle, vsih vidnih ino nevidnih reči. Ino v eniga Gospoda Jezusa Kristusa, Sina božjiga edinorojeniga, kateri je rojen iz Očeta od vekomaj, kateri je Bog od Boga, luč od luči, pravi Bog od praviga Boga; kateri je rojen ne stvarjen, kateri je z Očetam vred eniga bitja, kateri je zavoljo

nas ljudi, ino zavoljo našiga zveličanja iz nebes prišel (tukaj poklekne z desnim kolenam), ino je skoz svetiga Duha iz Marije Device meso na se vzel, ino človek postal. Tudi križan bil za nas pod Poncjam Pilatužam, terpel ino bil v grôb položen. Tretji dan pa je vstal od smerti po besedah pisem. Šel je v nebesa. Sedi na desnici Očeta, ino bo zopet prišel s častjo sodit žive ino mertve: njegoviga kraljestva ne bo konec. Vérjem v svetiga Duha, Gospoda ino oživlavca, kateri iz Očeta ino Sina izhaja, kateriga z Očetam ino Sinam vred ino enako molimo ino častimo: kateri je govoril skoz preroke. Vérjem eno, sveto, katolško ino apostolsko cerkuv. Vérjem en kerst k odpušanju grehov. Vérjem vstajenje mertvih ino prihodno življenje. Amen.

Mašnik se obernejo proti ljudem, ino rečejo:

M. Gospod bodi z *vami*.

Sl. Ino s *tvojim* duham.

M. Molimo. Ino berejo nekatere besede, postavim:

Hvalen bodi Bog Oče, ino edinorojeni Sin božji, tudi sveti Duh, ker je storil z nami svoje vsmilenje.

Kadar darujejo kruh, rečejo:

Vzemi, sveti Oče, vsegamogočni večni Bog; ta prečisti dar, kateriga jaz, tvoj nevredni služabnik, darujem tebi, svojimu živimu ino pravimu Bogu; za svoje brezštevilne grehe, zamere ino zanikernosti, ino za vse pričejoče, pa tudi za vse verne kristjane, žive ino mertve. Daj, de bo meni ino njim v zveličanje ino večno življenje. Amen.

Kadar vino ino vodo v kelih vlivajo:

O Bog, kateri si človeka v žlahtnim stani čudno stvaril, ino ga, ko je grešil, še bolj čudno prenovil: daj nam skoz skrivnost te vode ino tega vina, de bomo združeni z božjo naturo tistiga, kateri se je ponižal, naše človeške nature deležen biti, Jezus Kristus, tvoj Sin, naš Gospod, kateri s tebo živi ino kraljuje v edinosti svetiga Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

Ko kelih darujejo:

Darujemo, ti, o Gospod! kelih zveličanja, ino prosimo tvojo milost, de naj gre pred obličje tvoje božje svetlosti v prijeten dar za zveličanje naše ino celiga sveta. Amen.

V duhu ponižnosti ino s potertim sercam stojimo pred tebo: sprejmi naš dar, o Gospod; ino naj bo naša današna darituv taka pred tvojim obličjem, de ti bo prijetna, o Gospod Bog!

Pridi, posvečovavec, vsigamogočni večni Bog! ino posveti ta dar, ki je perpravljen tvojimu svetimu imenu.

Kadar si roke vmivajo, molijo iz 25. psalma:

Vmil bom med nedolžnimi svoje roke, ino obdajal tvoj altar, o Gospod! de poslušam glas tvoje hvale, ino oznanujem vse tvoje čudeže. O Gospod! ljubim lepoto tvoje hiše: ino prebivališe tvoje svetlosti. Ne pogubi moje duše s hudobnimi, o Bog! ino ne vmori me s tistimi, ki so kervi željni, v katerih rokah je krivica, ino njih desnica je polna podkupšine. Jaz pa hočem v svoji nedolžnosti živeti! reši

me, ino vsmili se me. Moja noga stoji na pravim, v zbirališi te bom hvalil, Gospod!

Čast bodi Bogu Očetu *i. t. d.*

Potem se v sredi altarja perklonejo, ino molijo:

Vzemi, sveta Trojica! to darituv, katero ti darujemo v spomin terplenja, vstajenja ino vnebohoda Jezusa Kristusa Gospoda našiga, ino k časti Marije vselaj device, svetiga Janeza kerstnika, svetih apostelnov Petra ino Pavla, njih ino vsih svetnikov. Naj bo njim k časti, nam pa k zveličanju, ino prosijo naj za nas v nebesih, ki obhajamo njih spomin na zemli. Skoz ravno tega Kristusa Gospoda našiga. Amen.

Zdaj kušnejo altar, se obernejo proti ljudstvu ino rečejo:

Molite bratje! de bo moja ino vaša darituv prijetna per Bogu, Očetu vsegamogočnim.

Sl. Sprejme naj Gospod ta dar iz tvojih rok v hvalo ino čast svojiga imena, tudi k pridu našimu ino vse svoje svete cerkve.

M. Amen.

Potém molijo iz mašnih bukev, kar je za tisti dan odločeno, postavim:

Posveti, prosimo o Gospod naš Bog! skoz klicanje tvojiga svetiga imena le ta dar: ino zavoljo njega nas stôri, de bomo tvoja večna darituv. Skoz Gospoda našiga Jezusa Kristusa, tvojiga Sina, kateri s tebo živi ino kraljuje v edinosti svetiga Duha Bog od vekomaj do vekomaj.

Sl. Amen.

M. Gospod bodi z *vami*.

Sl. Ino s *tvojim* duham.

M. Nakviško serca.

Sl. Imamo jih obernjene k Bogu.

*M. Hvalimo Gospoda svojiga Boga.
Sl. Zares, spodobi se, ino dolžnost je.*

Predglasje:

*za čas od Božiča do ss. 3 Kraljov, Svečnico,
praznik Božjiga Telesa ino celo na nja osmino.*

Res, spodobi se ino dolžnost je, prav je ino dobro, de ti vselaj ino povsod hvalo dajamo, sveti Gospod, vsegamogočni Oče, večni Bog! — Ker je skoz skrivnost včlovečene Besede nova luč tvoje svetlobe očem našiga duha zasvetila: de ker vidno Boga spoznamo, smo skoz njega k ljubezni tega, kar je nevidno, povzdignjeni. — Ino zavoljo tega z angeli ino arhangeli, s troni ino gospostvi ino z vso trumo nebeških vojsk pesem tvoje časti prepevamo, ter se brez nehanja glasimo: Svét, svét *i. t. d.*

Za praznik ss. 3 Kraljov ino celo osmino.

Res, spodobi se, ino dolžnost je, prav ino dobro, de ti vselaj ino povsod hvalo dajamo, sveti Gospod, vsegamogočni Oče, večni Bog! — Ker, ko je tvoj Edinorojeni v bitji naše vmerjočnosti med nas stopil, nas je z novo lučjo svoje nevmerjočnosti prenovil. — Ino zavoljo tega z angeli ino arhangeli, s troni ino gospostvi, ino z vso trumo nebeških vojsk pesem tvoje časti prepevamo, ter se brez nehanja glasimo: Svét, svét *i. t. d.*

Za čas od Pepelnice do tihe Nedele.

Res, spodobi se, dolžnost je, prav ino dobro, de ti vselaj ino povsod hvalo dajamo, sveti Gospod vsegamogočni Oče, večni Bog! — Kateri

s telesnim postam pregrehe zatiraš, duha kviško vzdigaš, nam moč deliš ino plačilo skoz Kristusa, našiga Gospoda. — Skoz kateriga tvoje veličastvo angeli hvalijo, gospostva molijo, vladarstva v strahi občudujejo; nebesa ino nebes moči, ino sveti Serafini z združenim vpitjam poveljučujejo. S katerimi, prosimo, dodeli, de se tudi naši glasi združijo, de te v ponižnosti častimo ino hvalimo ter rečemo: Svét, svét *i. t. d.*

Za čas od tihe Nedele do velikiga čertka.

Res, spodobi se, dolžnost je, prav ino dobro, de ti vselaj ino povsod hvalo dajamo, sveti Gospod, vsegamogočni Oče, večni Bog! — Kateri si zveličanje človeškiga rodu na lesu križa opravil: de od koder je smert izšla, od toder naj življenje izraste; ino kateri je na lesu premagal, naj bo tudi na lesu premagan skoz Kristusa, našiga Gospoda. — Skoz kateriga tvoje veličastvo angeli hvalijo, gospostva molijo, vladarstva v strahi občudujejo; nebesa ino nebes moči, ino sveti Serafini z združenim vpitjam poveljučujejo. S katerimi, prosimo, dodeli, naj se tudi naši glasi združijo, de te v ponižnosti častimo ino hvalimo, ter rečemo: Svét *i. t. d.*

Za čas od velike Sabote do Vnebohoda.

Res, spodobi se, dolžnost je, prav ino dobro, — te, o Gospod, sicer vsak čas, sosebno pa ta čas še z večo častjo povelčovati, ker je naše velikonočno Jagne, Kristus, zaklano. Zakaj on je pravo Jagne: ki grehe sveta odjemle; kateri je našo smert s svojo smertjo končal ino s svojim vstajenjam naše življenje prenovil. —

Ino zavoljo tega z angeli ino arhangeli, s troni ino gospostvi, ino z vso trumo nebeških vojsk, pesem tvoje časti prepevamo, ter se brez nehanja glasimo: Svét, svét *i. t. d.*

Za čas od Vnebohoda do binkoštné Sabote.

Rés, spodobi se, dolžnost je, prav ino dobro, de ti vselaj ino povsod hvalo dajamo, sveti Gospod, vsegamogočni Oče, večni Bog! skoz Kristusa našiga Gospoda. — Kateri se je po svojim vstajenji vsim svojim vučencam očitno perkazal, ino je pred njih očmi bil vzdignjen v nebesa, de bi nas svoje božje nature storil deležne. — Ino zavoljo tega z angeli ino arhangeli, s troni ino gospostvi, ino z vso trumo nebeških vojsk pesem tvoje časti prepevamo, ter se brez nehanja glasimo: Svét, svét *i. t. d.*

Za čas od binkoštné Sabote do prihodne.

Rés, spodobi se, dolžnost je, prav ino dobro, de ti vselaj ino povsod hvalo dajamo, sveti Gospod, vsegamogočni Oče, večni Bog! skoz Kristusa našiga Gospoda. — Kateri, ko se je čez vse nebesa vzdignil, ino sedé na tvoji desnici je obljubljeniga svetiga Duha današni dan razlil nad tiste, katere je sprejel za svoje otroke. Zavoljo tega vesolni svet puhtí od veselja ino oveselen raduje. Pa tudi nebeške močí ino angelske poglavarstva pesem tvoje časti pojejo, ter se brez nehanja glasijo rekoč: Svét, svét *i. t. d.*

Za praznik presvete Trojice ino vse nedele med letam razen tistih, za katere je spredi pred-

glasje odločeno, ino v katero ne pade kak Marijen god, alj ss. apostelnov.

Res, spodobi se, dolžnost je, prav ino dobro, de ti vselaj ino povsod hvalo dajamo, sveti Gospod, vsegamogočni Oče, večni Bog! — Kateri si s svojim edinorojenim Sinam ino svetim Duham edini Bog, edini Gospod: ne v edinosti ene same osebe (peršone) temuč v Trojici eniga bitja. Kar namreč od tvoje časti po tvojim razodenji verjemo, to od tvojiga Sina, to od svetiga Duha brez vsega razločka mislimo: de se v spoznanji praviga ino večniga Božanstva v osebah razločnost, v bitji edinost ino v časti enakost ima častiti. — Ki jo hvalijo angeli ino arhangeli, Kerubi ino Serafi, ki ne jenjajo vsaki dan klicati z enim glasam, rekoč: Svét, svét *i. t. d.*

Za praznike prečiste Marije Device, njih osmine ino vse Marijne godove.

Res, spodobi se, dolžnost je, prav ino dobro, de ti vselaj ino povsod hvalo dajamo, sveti Gospod, vsegamogočni Oče, večni Bog! — Ino de te (ob oznanenji, objiskanji, vnebovzetji, češenji *i. t. d.* svete Marije vselaj device) združeni hvalimo, častimo ino poveljučujemo. Katera je tvojiga Edinorojeniga skoz obsenčenje svetiga Duha spočela, ino je v časti devištva večno svetlost svetu podelila, Jezusa Kristusa Gospoda našiga. — Skoz kateriga tvoje veličastvo angeli hvalijo; gospostva molijo, vladarstva v strahi občudujejo, nebesa ino nebes moči ino sveti Serafini z združenim vpitjam poveljučujejo. S katerimi, prosimo, dodeli, de se

tudi naši glasi združijo, de te v ponižnosti častimo ino hvalimo, ter rečemo: Svét, svét *i. t. d.*

Za praznike ino godove ss. apostelnov ino njih osmine, razen s. Janeza.

Res, spodobi se, dolžnost je, prav ino dobro, — te o Gospod! ponižno prositi, de ti, večni Pastir! svoje čede ne zapustiš, temuč jo skoz svoje svete apostelne vedno varješ ino ohraniš. De bo po tistih vladarjih vižana, katere si ji postavil za namestnike svojiga opravila ino naprejpostavlene pastirje. — Ino zavoljo tega z angeli ino arhangeli, s troni ino gospostvi, ino z vso trumo nebeških vojsk pesem tvoje časti prepevamo, ter se brez nehanja glasimo: Svét, svét *i. t. d.*

Za vse delavnike razen tistih, za katere je že spredej predglasje postavljeno, tudi per černih mašah.

Res, spodobi se, dolžnost je, prav ino dobro, de ti vselaj ino povsod hvalo dajamo, sveti Gospod, vsegamogočni Oče, večni Bog! skoz Kristusa Gospoda našiga. Skoz kateriga tvoje veličastvo angeli hvalijo, gospostva molijo, vladarstva v strahi občudujejo nebesa ino nebes moči ino sveti Serafini z združenim petjam poveljujejo. S katerimi, prosimo, dodeli, de se tudi naši glasi združijo, de te v ponižnosti častimo ino hvalimo, ter rečemo: Svét, svét *i. t. d.*

Po predglasji molijo, med tém, de služavnik zvoní:

Svét, svét, svét si Gospod, Bog Sabaot!
Nebesa ino zemla so polne tvoje časti. Hosana

po višavah! Češen bodi, ki pride v imeni Gospoda. Hosana po višavah!

Po Sanktusu.

Ponižno te tedaj prosimo, predobrotlivi Oče, skoz Jezusa Kristusa tvojiga Sina, Gospoda našiga, de dopadljivo sprejmeš, ino posvetiš te ponudbe, te darove, te prečiste, svete daritve, katere ti darujemo zlasti za tvojo sveto katolško cerkuv, de ji mir daš, jo varješ, v edinosti ohraniš, ino vladaš po vsem sveti: pa tudi za tvojiga služavnika, našiga papeža I. ino našiga škofa I. ino našiga cesarja I. ino za vse, kateri se prave katolške, apostolske vere deržijo.

Spomin za žive.

Spomni se, o Gospod! svojih služavnikov ino služavnic I. I. ino vsih pričejočih, katerih vero poznaš ino pobožnost vidiš; za katere ti darujemo, alj kateri ti darujejo ta hvalni dar za se ino za vse svoje: za odrešenje svojih duš, za doseči zveličanje ino varnost: ino ti pošiljajo svoježelje, tebi večnimu, živimu ino pravimu Bogu.

Darujemo ti ga sklenjeni z vso družbo izvolenih ino njih spomin obhajajoči, sosebno častite vselaj Device Marije, matere Boga ino Gospoda našiga Jezusa Kristusa: pa tudi tvojih apostelnov ino marternikov, Petra ino Pavla, Andreja, Jakoba, Janeza, Tomaža, Jakoba, Filipa, Jerneja, Matevža, Simona ino Tadeja, Lina, Kleta, Klemenca, Ksista, Kornelja, Ciprijana, Lorenca, Krizogona, Janeza ino Pavla, Kozma ino Damijana ino vsih tvojih svetnikov; daj nam po njih zasluženji ino prošnjah, de bomo v zavetji tvoje pomoči per vsih rečeh obvarvani. Skoz Kristusa Gospoda našiga. Amen.

Ko deržijo roke nad kelihom:

Prosimo te tedaj, o Gospod! sprejmi potolažen ta dar svojih služavnikov ino cele svoje družine, ino vrvnajte naše dni v svojim miru, reši nas večniga pogublenja, ino stori, de bomo čedi tvojih izvolenih peršteti. Skoz Kristusa Gospoda našiga. Amen.

Daj, te prosimo, o Bog! de bo ta dar ves posvečen, sprejet, poterjen, resničen ino prijeten, de nam bo spremenjen v telo ino kri tvojiga preljubiga Sina, Gospoda našiga Jezusa Kristusa.

Kateri je dan pred svojim terplenjam vzel kruh v svoje svete ino častite roke, ino je vzdignil oči proti nebesam, k tebi, svojimu vsegamogočnimu Očetu, te zahvalil, ga posvetil, razlomil ino dal svojim vučencam rekoč: Vzemite ino jejte vsi od tega: Zakaj to je moje Telo.

Mašnik perpognejo kolena pred svetim rešnim Telesam Jezusa Kristusa, ino ga povzdignejo; potem rečejo:

Ravno tako je vzel po večerji tudi ta prečudni kelih v svoje svete ino častite roke, te zopet zahvalil, ga posvetil ino dal svojim vučencam rekoč: Vzemite ino pijte vsi iz njega, zakaj ta je kelih moje kervi, nove ino večne zaveze, (skrivnost vere) katera bo za vas ino njih veliko prelita k odpušanju grehov. Koli-korkrat bote to storili, storite k mojimu spominu.

Mašnik perpognejo kolena pred sveto kervjo Jezusa Kristusa, jo povzdignejo, ino potem rečejo:

Po tem povelji tedaj obhajamo, o Gospod! mi tvoji služavnik: ino tudi tvoja sveta družina spomin svetiga terplenja, od smerti vstajenja ino častitiga vnebohoda ravno tega Kristusa, Sina tvojiga, Gospoda našiga, ino darujemo tvojimu

prečudnimu veličastvu od tvojih darov ta čisti dar, ta sveti dar, ta brezmadežni dar, sveti kruh večniga življenja ino kelih večniga zveličanja.

Poglej tedaj na te darí s potolaženim ino milostlivim obličjam, ino jih sprejmi, kakor si sprejel darí svojiga hlapca, pravičniga Abelna, ino darituv našiga očeta Abrahama, ino sveto, brezmadežno darituv, katero ti je daroval tvoj veliki duhoven Melhizedek.

Ponižno te prosimo, vsegamogočni Bog! reci pernesti te darí po rokah svojiga svetiga angela na tvoj visoki altar pred tvoje božje veličastvo, de bomo vsi, kar nas bo deležnih tega altarja, ino zavžilo presveto telo ino presveto kri tvojiga Sina, napolnjeni z vso nebeško dobroto ino gnado. Skoz ravno tega Kristusa Gospoda našiga. Amen.

Spomin za mertve.

Spomni se tudi, o Gospod! svojih služavnikov ino služavnic I. I. . . . kateri so pred nami iz sveta šli z znamnjam vére, ino spijo v miru.

Prosimo te, o Gospod! de te, ino vse, kateri v Kristusu počivajo, deneš v kraj hladu, luči ino miru. Skoz ravno tega Kristusa Gospoda našiga. Amen.

Mašnik vdarijo na persa, ino molijo:

Tudi nam grešnikom, svojim služavnikom, ki v tvoje veliko vsmilenje zavupamo, daj delež ino družbo s tvojimi svetimi apostelni ino marterniki: z Janezam, Štefanam, Matijam, Barnabam, Ignacijam, Alexandram, Marcellinam, Petram, z Felicito, Perpetuo, Agato, Licijo, Nežo, Cecilijo, Anastazijo ino z vsemi tvojimi svetniki. Daj nam, prosimo, ne po našim zasluženji, am-

pak po svojim vsmilenji v njih družbo priti. Skoz Kristusa, Gospoda našiga: skoz kateriga ti, o Gospod! vselaj vse te dobrote stvariš, posvetiš, oživiš, žegnaš ino nam deliš. Skoz nje-ga, z njim ino v njem se tebi, Bogu Očetu vsegamogočnemu v edinosti svetiga Duha daje vsa čast ino hvala —

(povzdignejo glas, ino rečejo:)

M. Od vekomaj do vekomaj.

Sl. Amen.

M. Molimo! Z zapovedjo Zveličarja opominjani ino z njegovim božjim naukam podvučeni, si vupamo reči: Oče naš, kateri si v nebesih *i. t. d.*

Reši nas, prosimo, o Gospod! od vsih zle-gov, pretečenih, zdajnih ino prihodnih, ino na prošnjo svete ino častite vselaj device ino božje matere Marije, svojih svetih apostelnov Petra ino Pavla, Andreja ino vsih svetnikov daj vsmi-leno mir v naših dnéh; de bomo s pomočjo tvoje milosti podpirani, vselaj brez greha ino vse zmote obvarvani. Skoz ravno tega Jezusa Kristusa tvojiga Sina, kateri s tabo živí ino kraljuje v edinosti svetiga Duha, Bog od ve-komaj do vekomaj.

Sl. Amen.

M. Mir Gospodov bodi vedno z *vami*.

Sl. Ino s *tvojim* duham.

Zdaj denejo kosec sv. Hostje v kelih ino rečejo:

Ta zmes ino posvečba telesa ino kervi našiga Gospoda Jezusa Kristusa nam bodi, ki jo prejmemo, v večno življenje. Amen.

Jagne božje, katero grehe sveta odjemleš, vsmili se nas.

Jagne *i. t. d.*

Gospod Jezus Kristus! kateri si rekel svojim apostelnam: Mir vam zapustim, svoj mir vam dam: ne glej na moje grehe, ampak na vero svoje cerkve, ino daj ji po svoji volji mir ino edinost, kateri živiš ino kraljuješ, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

Gospod Jezus Kristus, Sin živiga Boga! kateri si po volji svojiga Očeta s pripomočjo svetiga Duha skoz svojo smert svét oživel: reši me skoz leto svojo presveto telo ino kri vsih mojih grehov ino od vsega hudiga: ino stori, de se vselej tvojih zapoved deržim, ino ne dopusti, de bi se kedaj od tebe ločil. Kateri živiš ino kraljuješ z ravno tem Bogam Očetam ino svetm Duham, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

O Gospod Jezus Kristus! zavžitje tvojiga telesa, kateriga se jaz nevredni človek perderznem prejeti, mi ne bodi k sodbi ino pogublenju; ampak naj mi bo po tvoji dobroti bramba ino zdravje duše ino telesa. Kateri živiš ino kraljuješ z Bogam Očetam, v edinosti svetiga Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

Sv. Obhajanje.

Kruh nebeški bom prejel, ino klical v imé Gospoda.

O Gospod, nisim vreden, de greš pod mojo streho *i. t. d.*

Telo Gospoda našiga Jezusa Kristusa ohrani mojo dušo u večno življenje. Amen.

Po zavžitji presvetiga rešniga Telesa.

Kaj bom povernil Gospodu za vse, kar mi

je dal? Kelih zveličanja bom vzel ino klical v ime Gospoda. Klical bom v njega ino ga hvalil, ino v zavetji bom pred svojimi sovražniki.

Kri Gospoda našiga Jezusa Kristusa ohrani mojo dušo u večno življenje.

Po svetim ObhajANJI.

Kar smo z vustmi prejeli, o Gospod! naj nam bo s čistim sercam zavžito, ino ta časni dar nam bodi večno zdravilo.

Tvoje Telo, o Gospod! kateriga sim zavžil, ino tvoja kri, katero sim pil, se naj z mojim sercam sklene, ino daj, de nobeden grešni madež v meni ne ostane; ker sim pokrepčan s čistimi ino svetimi skrivnostmi. Kateri živiš ino kraljuješ od vekomaj do vekomaj. Amen.

Mašnik grejo na lévo stran, ino berejo iz mašnih bukvi nekatere besede, postavim:

Hvalimo Boga nebeškiga, ino vpričo vsih živih stvari mu dajajmo čast, ker je storil nad nami svoje usmilenje.

M. Gospod z vami.

Sl. Ino s tvojim duham.

Potem molijo eno alj več molitvi, kakor dan pernese, postavim:

Molimo.

Naj nam bo k pridu telesa ino duše, o Gospod naš Bog! tega presvetiga Zakramenta zavžitje ino očitno počešenje večne svete Trojice, ino njeniga nerazločliviga edinstva. Skoz Gospoda našiga *i t. d.*

Sl. Amen.

M. Gospod z vami.

Sl. Ino s tvojim duham.

M. Jidite, menila je maša alj Hvalimo Boga.

Sl. Hvala Bogu.

Mašnik v sredi perklonjeni molijo:

Naj ti dopade, o sveta Trojica! opravilo moje službe, ino daj, de bo darituv, katero sim jaz nevredni človek pred očmi tvojiga veličastva daroval, tebi prijetna, meni pa, ino vsim, za katere sim jo opravil, po tvojim vsmljenji, k zveličanju. Skoz Kristusa Gospoda našiga. Amen.

Mašnik žegnajo ljudstvo rekoč:

Žegnaj vas vsegamogočni Bog † Oče ino † Sin ino † sveti Duh.

Sl. Amen.

Zdaj stopijo na desno stran, ino rečejo:

M. Gospod bodi z *vami*.

Sl. Ino s *tvojim* duham.

Potem berejo, ako niso bukve zopet prenešene:

Evangelij sv. Janeza.

1, 1—14.

V začetki je bila Beseda, ino Beseda je bila per Bogu, ino Bog je bila Beseda. Ta je bila v začetki per Bogu. Vse je bilo skoz njo storjeno, ino brez nje ni bilo nič storjeno, kar je bilo storjeno. V njej je bilo življenje, ino življenje je bilo luč ljudi. Ino luč v temi sveti, ino tema jo ni zapopadla. Bil je človek od Boga poslan, katerimu je bilo imé Janez. Ta je prišel v pričovanje, de bi pričoval od luči, de bi vsi verivali skoz njega. On ni bil luč, temuč de bi pričoval od luči. Ta je bila prava luč, katera razsveti vsakiga človeka, kateri na ta svet pride. Na sveti je bil, ino svet je skoz njega storjen, ino svet ga ni spoznal. V svojo lastino je prišel, ino njegovi ga niso sprijeli. Koljkor pa jih ga je sprijelo, jim je dal oblast, de so božji otroci, tem, kateri verjejo v njegovo imé;

kateri niso iz kervi, ne iz volje mesa ne iz volje moža, ampak iz Boga rojeni. INO BESEDA JE MESO POSTALA, ino je med nami prebivala, ino vidili smo njegovo čast, čast kakor Edinorojeniga od Očeta, polniga gnade ino resnice.

Drugači pa od nedele alj tekočiga delavnika. H koncu reče
Sl. Hvala Bogu.

2. Od pridig.

306. Kaj še sliši k službi božji?

Pridiga, poslušanje božje besede, sliši tudi k službi božji.

307. Zakaj je dolžnost, pridige poslušati?

Dolžnost je, pridige poslušati: 1. Ker se v pridigah božja beseda oznanuje ino razlaga. 2. Ker narmanjši del ljudi resnice svete vere razločno ino natenčno ve, ker jih veliko v mladosti ne poslušá dosti dolgo ino dosti pazno keršanskiga podvučenja, v katerim se resnice vere, ino zaderžanja do čistiga razkladajo.

308. Zakaj je tudi dobro podvučenim potreba pridige poslušati?

Tudi dobro podvučenim je potreba pridige poslušati: 1. Ker radi pozabimo, kar smo od vere vedili. 2. Ker radi to opustimo, kar smo storiti dolžni, ako nas kdo k temu ne opomina ino oserči.

309. Kaj mu je storiti, kdor iz pridig dušni dobiček iméti hoče?

Kdor iz pridig dušni dobiček imeti hoče, mora 1. brez raztresnosti ino z veliko paznostjo poslušati. 2. Kar je rečeno, mora na se, ne na druge obračati. 3. Poslednič mora resnično voljo imeti, ino si perzadevati, de navuke pridigarja izpolnuje.

3. Od popoldanske službe božje.

310. V čem obstojí popoldanska služba božja?

Popoldanska služba božja obstoji sosebnou večernicah, ino po razločnosti cerkuv tudi v drugih svetih opravilih, kakor pridgih, keršanskim navuki, svetim rožnim kranci, v litanijah ino svetim žegni.

311. Kaj je sveti rožni kranc?

Sveti rožni kranc je molituv, v katolški cerkvi vpeljana, katera iz apostolske vere ino odločeniga števila Očenašov ino Češenih Marij obstoji.

312. Zakaj je sv. rožni kranc v katolški cerkvi vpeljan?

Sveti rožni kranc je v katolški cerkvi zato vpeljan, de bi se verni večkrat na skrivnost včlovečenja, terplenja ino vstajenja Jezusa Kristusa spomnili. Te skrivnosti so v apostolski veri zapopadene, ino se v svetim rožnim krancu še tudi velikokrat posebej izgovorijo. Sveti rožni kranc je tudi k počešenju prečiste Device Marije vpeljan.

V s t a v i k.

Viža, sv. rožni kranc moliti.

V e s e l i d e l.

1. Kateri nam oživi pravo vero.
2. Kateri nam da terdno vupanje.
3. Kateri nam vužge perserčno ljubezen.

1. Kateriga si Devica spočela.
2. Kateriga si v objiskovanji Elizabete nosila.
3. Kateriga si Devica rodila.
4. Kateriga si Devica v tempelni darovala.
5. Kateriga si Devica v tempelni najšla.

Zalostni del.

1. Kateri nam poterdi spomin.
2. Kateri nam razsveti pamet.
3. Kateri nam omehči voljo.
1. Kateri je za nas kervav put putil.
2. Kateri je za nas gajžlan bil.
3. Kateri je za nas s ternjam kronan bil.
4. Kateri je za nas težek križ nesel.
5. Kateri je za nas križan bil.

Častiti del.

1. Kateri viža naše misli.
2. Kateri viža naše besede.
3. Kateri viža naše djanja.
1. Kateri je častit od smerti vstal.
2. Kateri je častit v nebesa šel.
3. Kateri je nam sv. Duha poslal.
4. Kateri je tebe Devica v nebesa vzel.
5. Kateri je tebe Devica v nebesih kronal.

§. 2. Od treh poslednih cerkvenih zapoved.

313. Kako se glasi tretja cerkvena zapoved?

Tretja cerkvena zapoved se tako glasi: Pôsti se zapovedane pôstne dni, namreč štir-desetdanski pôst, kvaterne ino druge zapovedane pôstne dni; zderži se tudi ob petkih ino sabotah mesenih jedi.

314. Kaj zapové tretja cerkvena zapoved?

Tretja cerkvena zapoved zapove, se zderžati o petkih ino sabotah mesenih jedi, druge zapovedane postne dni pa tudi vsih mlečnih ino jajčnih jedi, ako jih ne perpusti vživati velavna ino splošna navada, kakoršna je per nas ino po nemških deželah.

315. Ali se tretja cerkvena zapoved zavsem dopolni, ako se o zapovedanih pôstnih dnéh jedí zderžímo?

Tretjo cerkveno zapoved zavsem dopolniti, si moramo o pôstnih dnéh tudi v jedi pertergovati, kar v tem obstojí, de se le enkrat na dan nasitimo.

316. Je vsak zavezan, se o petkih ino sabotah kakor tudi drugih zapovedanih pôstnih dnéh mesenih jedí zderžati?

Vsak, kateri nima pravičniga dovoljenja, je zavezan, o petkih ino sabotah, kakor tudi drugih zapovedanih pôstnih dnéh se mesenih jedí zderžati.

317. Kateri niso zavezani, si v zapovedanih pôstnih dnéh v jedi pertergovati?

Otroci, ino taki ljudje, kateri se brez velikega poškodovanja svojiga zdravja postiti ne morejo, niso zavezani, si o zapovedanih pôstnih dnéh v jedi pertergovati.

318. Je tisti, kateri ima perpušenje, mesene jedí vživati, o pôstnih dnéh odvezan od dolžnosti, si v jedi pertergovati?

Tisti, kateri ima perpušenje, mesene jedí vživati, ni odvezan od dolžnosti, si o zapovedanih pôstnih dnéh v jedi pertergovati, ker se perpušenje, mesene jedí vživati, od perpušenja, si ne pertergovati, razloči.

319. Česa se še moramo o pôstnih dnéh zderžati?

O pôstnih dnéh se moramo po volji cerkve tudi vsega šumečiga veselja zderžati, zakaj pôstni dnevi so dnevi pokore.

320. Kako se glasi četerta cerkvena zapoved?

Četerta cerkvena zapoved se tako glasi: *Spovej se svojih grehov postavljenimu spovedniku k manjšimu vsaj enkrat v leti, ino o velikonočnim časi prejmi sveto rešno Telo.*

321. Kaj zapové četerta cerkvena zapoved?

Ceterta cerkvena zapoved zapove spoved vsako leto nar manj enkrat, ino tudi sveto obhajilo o velikonočnim časi.

322. Kako se glasi peta cerkvena zapoved?

Peta cerkvena zapoved se tako glasi: Ne obhajaj ženitve o prepovedanih časih.

323. Kaj je v peti cerkveni zapovedi prepovedano?

V peti cerkveni zapovedi je prepovedano, od perve adventne nedele do praznika svetih treh kraljev, ino od pepelnične srede do bele nedele ženitve obhajati.

324. Zakaj je prepovedano, o tih časih ženitve obhajati?

Ženitve obhajati je o tih časih prepovedano, de bi te čase s pobožnostjo ino s spokornimi deli dopernašali, ino skrivnosti, katere nam cerkuv tačas pred oči postavlja, brez raztresenja premišlovali, od česar ženitninsko veselje, kakor je sploh v navadi, nazaj vleče.

Četerta postava.

Od svetih Zakramentov.

I. Razdelek.

Od svetih Zakramentov sploh.

325. Kaj je Zakrament?

Zakrament je vidno znamnje nevidne gnade, postavleno od Kristusa Gospoda k našimu posvečenju.

326. Zakaj se pravi Zakramentam, de so vidne znamnja?

Zakramentam se pravi, de so vidne znam-

nja, ker je per vsakim Zakramenti kaj takšniga, kar se vidi, alj občuti; tako se vidi per svetim kersti voda.

327. Zakaj se pravi Zakramentam, de so znamenja?

Svetim Zakramentam se pravi de so znamenja, ker po naredbi Kristusovi skoz zvonajne reči kažejo znotrajno posvečenje, kateriga delijo.

328. Kako nas sveti Zakramenti posvečujejo?

Sveti Zakramenti nas posvečujejo, ker nam eni z noviga alj navadno posvečujočo gnado ino opravičenje podelijo, eni pa to gnado v nas pomnožijo.

329. V katerih Zakramentih se nam navadno posvečujoča gnada ino opravičenje podeli?

Posvečujoča gnada božja ino opravičenje se nam navadno podeli skoz Zakramente kersta ino pokore.

330. Kako pravimo Zakramentama kersta ino pokore zavoljo tega, ker nam posvečujočo gnado navadno podelita?

Ker nam Zakramenta kersta ino pokore posvečujočo gnado navadno podelita, jima pravimo, de sta Zakramenta mertvih; zakaj onadva obudita grešnika, kateri je na duši mertev, k večnimu življenju.

331. Kako se pravi Zakramentam, skoz katere se posvečujoča gnada božja v nas pomnoži?

Zakramentam, skoz katere se posvečujoča gnada v nas pomnoži, se pravi, de so Zakramenti živih.

332. Zakaj se pravi tem Zakramentam, de so Zakramenti živih?

Reče se jim, de so Zakramenti živih, ker tisti, ki jih prejmejo, posvečujočo gnado, v kateri duhovsko življenje duše obstoji, že imeti morajo.

333. Kateri so Zakramenti živih?

Zakramenti živih so: Firma, Zakrament altarja, posledne olje, mašnikovo posvečenje, zakon.

334. Kaj je še od Zakramentov zapomniti?

Od Zakramentov je še zapomniti:

1. De vsaki Zakrament tudi svojo lastno gnado podeli.

2. De Zakramenti kersta, firme in mašnikoviga posvečenja duši neizbrisivo znamnje vtisnejo; zavoljo tega znamnja ne more kristjan takšniga Zakramenta več ko enkrat veljavno ino brez smertniga greha prejeti.

335. Od kod imajo Zakramenti svojo moč?

Zakramenti imajo svojo moč od svojiga Začetnika Jezusa Kristusa.

336. Koliko je Zakramentov, ino kateri so?

Zakramentov je sedem, ino so leti: 1. Sveti kerst. 2. Sv. firma. 3. Sv. rešno Telo. 4. Sv. pokora. 5. Sv. posledno olje. 6. Mašnikovo posvečenje. 7. Sv. zakon.

II. Razdelek.

Od svetih Zakramentov posebej.

§. 1. Od Zakramenta svetiga kersta.

337. Kaj je sveti kerst?

Sveti kerst je prvi ino narpotrebniši Zakrament, v katerim je človek skoz vodo ino besedo božjo od poerbaniga greha ino od vsih drugih storjenih grehov, če jih je kaj pred kerstam storil, očišen, ino v Kristusu kakor nova stvar za večno življenje preroben ino posvečen.

338. Zakaj se pravi svetimu kerstu, de je prvi Zakrament?

Svetimu kerstu se pravi, de je prvi Zakrament, ker mora človek poprej keršen biti, kakor kak drugi Zakrament prejeti zamore.

339. Zakaj se pravi svetimu kerstu, de je narpotrebniši Zakrament?

Svetimu kerstu se pravi, de je narpotrebniši Zakrament, ker brez kersta ne more nihčér zveličan biti, celo otrok ne.

340. Kaj podeli sveti kerst?

Sveti kerst podeli:

1. Odpušanje poerbaniga greha ino vsih pred kerstam storjenih grehov, tudi vseh večnih ino časnih štrafeng.

2. Se podeli per njem naši duši božja gnada, po kateri smo upravičeni, ino božji otroci, ter erbi večniga zveličanja postanemo.

3. Tisti, ki sveti kerst prejmejo, pridejo v cerkuv, ino postanejo nje vudi.

4. Se vtisne duši neizbrislivo znamnje; zatorej se tudi sveti kerst ne more več ko enkrat veljavno ino brez smertniga greha prejeti.

341. Kako zamorejo odrašeni zveličani biti, kateri nimajo perložnosti svetiga kersta prejeti?

Odrašeni, kateri nimajo perložnosti, svetiga kersta prejeti, zamorejo zveličani biti: 1. skoz kerst željé, 2. skoz kerst kervi.

342. V čem obstoji kerst želje?

Kerst želje obstoji u velikim poželenji, Zakrament svetiga kersta, ko bi bilo mogoče, prejeti; mora se pa zraven te želje popolnoma ljubezen do Boga ino resnična grivenga nad storjenimi grehi obuditi.

343. V čem obstoji kerst kervi?

Kerst kervi obstoji u tem, ako nekeršen človek, kader Zakrament svetiga kersta želi,

pa ne more prejeti, svojo kri ino življenje za Boga ino vero da.

344. Kdo smé kerševati?

V sili sme vsak človek kerstiti; zvnaj sile imajo pa le škofi ino fajmoštri pravico kerševati; z njih perpušenjem pa sméjo tudi drugi mašniki ino dijakoni kerstiti.

345. Kaj mora storiti, kdor kersti?

Kdor kersti mora: 1. misel imeti, tako kerstiti, kakor je Jezus Kristus zapovedal. 2. Mora človeka, kateriga keršuje, z naravno vodo oblit. 3. Mora med oblivanjem te besede govoriti: Jaz te kerstim v imeni Očeta, ino Sina, ino svetiga Duha.

346. Kaj mora odrašen človek storiti, ako hoče keršen biti?

Odrašen, kateri hoče keršen biti, mora:

1. Narpotrebniši resnice svete vére znati, ino te resnice vervati.

2. Mora želje imeti, vud cerkve Jezusa Kristusa biti.

3. Svoje grehe obžalovati.

4. Naprejzetje imeti, ino na ravnost obljubiti, de hoče do konca svojiga življenja keršansko živeti.

347. Kaj obljubijo bôtri namesti otrók?

Bôtri obljubijo namesti otrok, katere iz kersta vzdignejo, vse dopolniti, k čemur kerst veže.

348. Ali je dolžnost, obljube bôtrov deržati?

Dolžnost je, obljube bôtrov deržati; spodobi se tudi, obljubo, katera je bila per kersti storjena, večkrat ponoviti.

349. Kako se zamore kerstna obljuba ponoviti?

Kerstna obljuba se zamore tako obuditi:
Verjem v Boga, Očeta, Sina ino svetiga

*Duha. Verjem v Jezusa Kristusa, edinorojeniga Sina božjiga, kateri je Bog ino človek skupej; kateri je človeštvo s svojim terplenjam ino smertjo odrešil. Verjem vse, kar je Bog razodel, kar je vučil Jezus ino njegovim apostelni, in kar sveta katolška cerkv, kakor kate-
tere vud želim živeti ino vmreti, vervati zapoveduje. Odpovem se iz celiga serca hudiču, njegovimu napuhu, ino njegovimu djanju. Odpovem se tudi vsim greham, nečimernosti, ino vsim zapelivim naukam svetá. Imam naprejvzetje keršansko živeti. Bog me poterdi v mojim naprejvzetji skoz svojo vsegamogočno gnado. Amen.*

350. Kedaj se spodobi, de človek per kersti storjeno obljubo ponovi?

Spodobi se, de človek per kersti storjeno obljubo ponovi:

1. Kakor hitro k pameti pride.

2. Pred sveto firmo.

3. Dan svojiga rojstva.

4. Večkrat v svojim življenji, sosebno pred sveto spovedjo ino obhajilam.

351. K čemu so kerstni bôtri zavezani?

Kerstni bôtri so zavezani, tiste, katere iz kersta vzdignejo, ako jim stariši vmerjejo, alj svojo dolžnost zanemarijo, v keršanski veri dobro podvučiti.

§. 2. Od Zakramenta sv. firme.

352. Kaj je sv. firma?

Sveta firma je Zakrament, v katerim je keršen človek skoz sveto krizmo ino besedo božjo od svetiga Duha v gnadi poterjen, de svojo vero stanovitno spozna, ino po tisti živí,

353. Kaj podeli sveta firma?

Sвета firma pomnoži posvečujočo gnado božjo, ino da sosebno gnado, de keršeni človek svojo vero stanovitno spozna in po njej živi; vtisne tudi duši neizbrislivo znamnje, ino zato tudi ne sme nihčer več ko enkrat firman biti.

354. Je sveta firma k zveličanju potrebna?

Sвета firma ni tako potrebna, de bi brez nje ne bilo mogoče zveličanja doseči; zavoljo njenih nastopkov pa se ne sme per tistih opustiti, kateri perložnost imajo, njo prejeti.

355. Kdo deli Zakrament sv. firme?

Navadno delijo le škofi Zakrament svete firme.

356. Kakošna perprava je za prijetje sv. firme potrebna?

Sveto firmo vredno prejeti, morajo sosebno odrašeni u véri, ino v tem, kar ta Zakrament zadene, dobro podvučeni, ino v stani posvečujoče gnade biti; morajo se tudi z molitvijo ino drugimi dobrimi deli k temu perpravljati.

357. Ali se tudi za firmo bôtri jemljejo?

Tudi za firmo se bôtri jemljejo.

§. 3. Od presvetiga Zakramenta altarja.

358. Kaj je presveti Zakrament altarja?

Presveti Zakrament altarja je narsvetejši Zakrament, je pravo telo in prava kri našiga Gospoda Jezusa Kristusa pod podobo kruha ino vina.

359. Zakaj se pravi temu Zakramentu, de je narsvetejši?

Temu Zakramentu se pravi, de je narsvetejši, ker ne posveti le kar človeka, kakor vsi drugi Zakramenti, ampak tudi samiga Je-

zusa Kristusa, začetnika vse svetosti, v sebi zapopade.

360. Zakaj se mu pravi Zakrament altarja?

Pravi se mu Zakrament altarja, ker se na altarji spremenjenje zgodi, po katerim Jezus Kristus pričejoč postane.

361. Kedar se zgodí spremenjenje?

Spremenjenje se zgodi, kadar mašnik per sveti maši čez kruh besede Kristusove: To je moje telo, ino čez vino tudi besede Kristusove: To je kelih moje kervi, izgovorijo.

362. Kaj storijo te od mašnika izgovorjene besede?

Te od mašnika izgovorjene besede storijo po vsegamogočni volji Kristusovi, de kruh ni več kruh ampak telo; vino ne več vino, ampak kri Jezusa Kristusa, vender pa ostanejo podobe kruha ino vina nespremenjene.

363. Kaj zastopimo pod podobo kruha ino vina?

Pod podobo kruha ino vina zastopimo to, kar odzvunaj na Zakramentu za naše občutke ostane, namreč, vides, farba, slaj ino deh kruha ino vina, kar vse nespremenjo ostane, desi ravno pod to podobo ni več pričejoč kruh ino vino, ampak pravo telo ino prava kri Jezusa Kristusa.

364. Kako je pričejoče telo ino kri Jezusa Kristusa v Zakramenti altarja?

Telo ino kri Jezusa Kristusa sta v Zakramenti altarja tako pričejoča: 1. Pod podobo kruha je pričejoče živo telo Jezusa Kristusa, po tem takim tudi njegova kri ino njegova duša. 2. Pod podobo vina ni le samo kri pričejoča, ampak tudi telo Jezusa Kristusa: on je pod vsako podobo, ino pod vsakim, tudi nar-

manjšim delam teh podob cel kakor Bog ino človek pričejoč.

365. Kaj pride iz tega?

Iz tega pride: 1. De moramo Jezusa Kristusa v presvetim Zakramenti altarja moliti. 2. De tisti, kateri Zakrament altarja tudi le pod eno podobo, alj tudi le en košček svete hostje zavžije, Jezusa Kristusa celiga prejme, to je, ne le njegovo telo, ampak tudi njegovo kri. 3. De Jezus Kristus tako dolgo, dokler podobe niso povžite, pod njimi zmiraj pričejoč ostane.

366. Kedaj ino zakaj je Jezus Kristus Zakrament altarja vpostavil?

Jezus Kristus je Zakrament altarja vpostavil, ko je s svojimi vučenci velikonočno jagne jedil; 1. V spomin svojiga terplenja ino svoje smerti. 2. De bi dušam vernih hrano za večno življenje dal.

367. Ali smo dolžni Zakrament altarja prejemati?

Dolžni smo zakrament altarja prejemati, ker je Jezus Kristus to na ravnost zapovedal, ino ga tudi zato vpostavil, de bi nam hrano za večno življenje dal.

368. Kedaj je vsak kristjan dolžan, Zakrament altarja prejeti?

Vsak kristjan je po zapovedi cerkve dolžan pod smertnim greham, vsaj o velikonočnim časi, Zakrament altarja prejeti.

369. Je potreba tudi ob drugih časih ta presveti Zakrament prejeti?

Potreba je ta presveti Zakrament tudi v smertni nevarnosti prejeti, ker je popotnica k večnemu zveličanju; cerkuv tudi želi, de bi ga njeni vérni večkrat v leti prejeli, ker je duhovna jed ino živež duše.

370. V kakšni starosti morajo otroci Zakrament altarja prejeti?

Nihčer ne more starosti, v kateri morajo otroci Zakrament altarja prejeti, bolj razsoditi, kakor stariši ino spovedniki; oni zamorejo narložej prejiskati ino spoznati, alj otroci permerjeno znanje ino potrebno perpravo imajo.

371. Katere gnade se dosežejo skoz vredno prejetje presvetiga Zakramenta altarja?

Gnade, katere se skoz vredno prejetje presvetiga Zakramenta altarja dosežejo, so nasledne: 1. Posvečujoča gnada se s tem ne le kar ohrani, ampak tudi pomnoži. 2. Kateri ga vredno prejmejo, se z Jezusam Kristusam zedinijo. 3. Se v njim odpustljivih grehov rešimo. 4. Naša duša se pred prihodnimi zlegi obvarje. 5. Hudo poželenje se v nas pomanjša ino zatare. 6. Nam odpre vrata v večno življenje.

372. Kdo deli vérnim Zakrament altarja?

Mašniki delijo vernim Zakrament altarja; ino so po postavi njega pravi delivci.

a) Od perprave za vredno zavžitje tega Zakramenta.

373. Kaj je za vredno prejetje presvetiga Zakramenta potrebno?

Za vredno prejetje presvetiga Zakramenta altarja je potreba prave ino dobre perprave.

374. Kolikošna je perprava za vredno prejetje tega Zakramenta?

Perprava za vredno prejetje tega Zakramenta je dvojna, ena zadene dušo, ena telo.

375. V čem obstoji perprava na duši?

Perprava na duši obstoji v čistost vésti, ino v pobožnosti serca.

376. Kaj se pravi čisto vést iméti?

Cisto vest imeti, se pravi, vsaj brez smertniga greha biti, to je, se v stani posvečujoče gnade znajti.

377. Ali je velik gréh, presveti Zakrament altarja v smertnim grehi prejeti?

Kdor presveti Zakrament altarja prejme, de še smertni greh nad sebo ima, za kateriga vé, stori vnovič tako velik greh, de si svojo sodbo ino svoje pogubljenje jé, ino telesa ino kervi Jezusa Kristusa kriv postane.

378. Kaj je storiti, ako se kdo pred prejetjam presvetiga Zakramenta spomni, de ima kak smerten gréh nad sebo?

Ako se kdo pred prejetjam presvetiga Zakramenta altarja spomni, de ima kak smerten gréh nad sebo, tako ga mora iz serca izgrihati, se ga resnično spovedati, ino sme še le po odvezi od mašnika dobleni presveti Zakrament altarja prejeti.

379. V čem obstojí pobožnost serca?

Pobožnost serca obstoji: 1. V obudnju vere, vupanja ino ljubezni. 2. V počešenji presvetiga rešniga Telesa. 3. V hvaležnim spomini na smert Jezusa Kristusa, v katere spomin je ta Zakrament vpostavljen ino vživati zapovedan. 4. V ponižnosti ino obudbi drugih keršanskih čednosti, posebno pa v ljubezni do bližniga.

380. Kako se je potreba dan pred svetim obhajilam perpravljati?

Potreba se je vsaj večerko pred svetim obhajilam z molitvijo, premišlovanjem, z branjem svetih bukev ino z zderžanjem od vsega posvetniga oveselenja, tudi spodobniga ino perpušeniga perpravljati.

381. Kako se je na trupli za vredno prejetje presvetiga rešniga Telesa perpravlati?

Sveto rešno Telo vredno prejeti, mora člo-

vek, če ni nevarno bolen: 1. Od dvanajste vure pretečene noči teš biti. 2. Mora v spodobnim oblačili priti, in z narvečo spodobnostjo ino pobožnostjo k mizi Gospoda perstopiti.

b) Od tega, kar je per zavživanji presvetiga rešniga Telesa potreba storiti.

382. Kaj je storiti, kadar se pred obhajanjem Konfiteor moli?

Kadar se pred obhajanjem Konfiteor moli, se mora še enkrat grivenga ino žalost zavoljo svojih grehov obuditi.

383. Kako se je nositi, kadar mašnik ljudem sveto hostjo pokažejo?

Kadar mašnik ljudem sveto hostjo pokažejo, jo moramo ponižno moliti, se na perse terkati, ino reči: *O Gospod nisim vredin, de greš pod mojo streho, ampak reci le samo besedo ino ozdravljena bo moja duša.*

384. Kako se je nositi per prejemanji svete hostje?

Per prejemanji svete hostje se vusta spodobno odprejo, se položi jezik na spodno vustnico (se glava nekoliko povzdigne), se vzame pred se beli pert, če je perpravlen, se sprejme spodobno sveta hostja, (vusta pa ne zaprejo, dokler je mašnik na jezik ne položijo, ino svojih perstov od vust ne odtegnejo), se zavžije; pa se ne sme žvekati, alj dolgo u vustah imeti.

385. Kaj je storiti, ako se po svetim obhajani vino poda?

Ako se po svetim obhajani vino poda, se nekaj maliga vzame; vender se ne smé misliti, kakor de bi to vino bilo kri našiga Gospoda, alj de bi bilo potrebno, ga vzeti.

386. Kedaj se po obhajani vino poda?

Po obhajani se vino poda, de se sveta hostja ložej zavžije, ino se nikjer u vustah ne

prime: ko bi se to pa vunder le pergodilo, se mora sveta hostja z jezikam odločiti, ino si ne s perstimi pomagati.

c) Od tega, kar je po svetim obhajanji storiti.

387. Kaj je po svetim obhajanji storiti?

Po svetim obhajanji je dolžnost: 1. Jezusa Kristusa zahvaliti za neskončno gnado, katero nam je s tem skazal, de nas je vredne storil, k nam priti. 2. Ga v ponižnosti moliti. 3. Se njemu darovati. 4. Ga prositi, de bi hotel s svojo gnado vedno per nas ostati. 5. Vero, vupanje ino ljubezen obuditi, ino vse storjene sklepe ponoviti. 6. Mu vse svoje dušne ino telesne potrebe ino težave potožiti.

388. Kako se je dan svetiga obhajila nositi?

Dan svetiga obhajila smo sosebno dolžni: 1. Se postopanja izderžati, ino doma ves čas z opravlanjam dobrih del, z branjam svetih bukev, ino z zbranim duham dopernesti. 2. Cerkuv objiskati, ino se molitve s sosebno pobožnostjo deržati. 3. Se posvetniga šuma, koljkor je mogoče, izogibati.

§. 4. Od Zakramenta svete pokore.

Od tega, kar je pred vsem od tega Zakramenta vediti potreba.

389. Kaj je Zakrament svete pokore?

Zakrament svete pokore je Zakrament, v katerim zato postavljen mašnik na mesti Boga grešniku po kersti storjene grehe odpusti, ako se jih zgrivano ino čisto spove, ino tudi resnično voljo ima, se poboljšati ino pravo pokoro delati.

390. Kdo je zato postavljen mašnik?

Zato postavljen mašnik je tisti, kateri je od svojiga škofa za spovedanje odločen.

391. Kateri grehi se v Zakramenti pokore odpustijo?

Vsi gréhi, ko bi bili še tako veliki, se zamorejo v Zakramenti pokore odpustiti.

392. Komu je ta Zakrament potreben?

Ta Zakrament je vsim potreben, kateri so po svetim kersti smertno grešili.

393. Kaj zadobimo v Zakramenti pokore?

V Zakramenti pokore zadobimo: 1. Odpušanje grehov. 2. Zbrisanje večnih štrafeng. 3. Gnado božjo. 4. Mir vesti.

394. Kaj se pravi pravo pokoro delati?

Pravo pokoro delati, se pravi: se k Bogu poverniti, od kateriga smo se z greham odvernili; se pravi: svoje grehe zaničevati, resnično obžalovati, se jih spovedati, ino za nje zadosti storiti.

395. Kaj je k Zakramentu pokore potrebno?

K Zakramentu pokore je naslednih pet reči potrebnih: 1. Izprašovanje vesti. 2. gri-venga. 3. terdno naprejevzetje. 4. čista spoved. 5. zadostenje.

a) Od izprašovanja vesti.

396. Kaj se pravi vést izprašovati?

Vest izprašovati se pravi pomisliti, kaj smo grešili od zadne spovedi, alj pa od tistiga časa, kar smo začeli greh spoznavati.

397. Kaj se mora per izprašovanji vesti narpoprej storiti?

Per izprašovanji vesti se mora narpoprej sveti Duh na pomoč poklicati, da nas razsveti, ino nam da spoznati, kaj ino s čem smo grešili.

398. Kaj je po tem storiti?

Po tem je treba pomisliti:

Sploh:

Ali smo grešili z mislami, z željami, z besedami, ali pa celo v djanji. Zraven se mora tudi misliti na sorte ino število velikih grehov, ino tudi na okolšine, katere greh večí storijo alj ga pa spremenijo.

Po sameznim:

1. Ali smo se pregrešili zoper deset božjih, alj pet cerkvenih zapoved.

2. Ali smo krivi eniga alj več lastnih alj pa tudi ptujih grehov.

3. Ali smo opustili dela usmilenja svojimu bližnimu skazovati, ali druge dobre dela, katere smo bili storiti dolžni.

4. Ali smo dolžnosti svojiga stanu izpolnili, alj jih nismo izpolnili.

399. Na kaj se mora per izprašovanji hudih misli ino želj gledati?

Per izprašovanji hudih misli je treba pomisliti, ali smo imeli nad njimi radovoljno dopadejenje, ino per željah, alj smo v nje dovolili, če se tudi djanje ni zgodilo.

400. Kako se per izprašovanji vesti števila smertnih grehov spomnimo?

Per izprašovanji vesti se števila smertnih grehov spomnimo, ako pomislimo, ako smo greh vsak dan, teden alj mesec storili; ino kolikorkrat na dan, v tedni, v mesci.

401. Je per izprašovanji vesti velikiga perzadevanja potreba?

Per izprašovanji vesti je ravno toliko potreba, kakor per vsakim drugim imenitnim opravki.

402. Katerim je per izprašovanji vesti sosebno velikiga perzadevanja potreba?

Tistim je per izprašovanji vesti sosebno velikiga perzadevanja potreba, katéri so se več-

krat z majhnim premišljenjam alj slabo spovedali ino tistim, kateri redkokedaj vest izprašujejo.

403. Kedaj je neskerbnost per izprašovanji vesti velik gréh?

Neskerbnost per izprašovanji vesti je velik greh ako se v nevarnost postavimo, kak velik greh pozabiti; to se zgodi narrajši tistim, kateri večkrat smertno grešijo, pa se malokdaj spovejo.

b) Od grivenge.

404. Kaj je grivenga?

Grivenga je gnusenje nad greham kakor nad narhujšim hudim, ino znotranja žalost zavoljo razžalenja božjiga, sklenjena s terdnim naprejšvetjam, Boga nič več razžaliti.

405. Kakošna mora grivenga biti?

Grivenga mora biti: 1. znotrajna. 2. Čeznatura. 3. Čez vse. 4. Splošna.

406. Kedaj je grivenga znotrajna?

Grivenga je znotrajna, ako ni samo v vutih, ampak tudi v serci; to je, ako grešnik ne reče samo z besedo, de ga griva, ampak ako je tudi v serci ginjen.

407. Kedaj je grivenga čeznatura?

Grivenga je čeznatura, ako grešnika gnada svetiga Duha ino čeznatura nagibi k grivengi obudijo.

408. Kedaj je pa samo naturna?

Samo naturna je, ako grešnik iz samih naturnih nagibov greh obžaluje ino zaničuje, p. ker je v časno nesrečo, sramoto, alj škodo prišel.

409. Ali zamore samo naturna grivenga odpušanje per Bogu zadobiti?

Samo naturna grivenga ne zamore odpušanja per Bogu zadobiti.

410. Kedaj je grivenga čez vse?

Grivenga je čez vse, ako grešnika bolj griva, de je Boga razžalil, kakor de bi bil vse na sveti zgubil.

411. Kedaj je grivenga splošna?

Grivenga je splošna, ako obseže vse grehe brez vsega izvzetja.

412. Kolikoršna je čeznatura grivenga?

Čeznatura grivenga je dvojna, popolnoma ino nepopolnoma.

413. Kaj je popolnoma grivenga?

Popolnoma grivenga je čeznatura žalost ino čeznatura gnusenje nad greham, ker je grešnik Boga, narvikši dobroto, katero čez vse ljubi, razžalil; zraven tega mora terdno naprejvzetje biti, Boga nič več razžaliti.

414. Kako se zamore popolnoma grivenga obuditi?

Popolnoma grivenga se zamore tako obuditi:

O moj Bog! vsi moji storjeni grehi so mi iz serca žal, ker sim tebe, svojiga preljubezniviga Boga, narvikši ino neskončno dobroto, katero iz celiga serca ljubim, z njimi razžalil. Terdno sklenem, s tvojo gnado svoje življenje poboljšati, in vse, tudi samo smert raji preterpeti, kakor tebe svojiga Boga, narvikši dobroto še z enim samim greham več razžaliti. Daj mi gnado k izpolnenju tega mojiga naprejvzetja. To te prosim skoz neskončno zasluženje tvojiga božjiga Sina, našiga Gospoda ino Zveličarja Jezusa Kristusa. Amen.

415. Kaj je potreba, de se zamore popolnoma grivenga obuditi?

De se zamore popolnoma grivenga obuditi, je potreba: 1. Boga za njegovo gnado prositi.

2. Si k sercu gnati ino premisliti, kdo de je tisti, kateriga smo razžalili. 3. Se v obudanju grivenge večkrat vaditi.

416. Kedaj je človek dolžan, popolnoma grivengo obuditi?

Človek je dolžan popolnoma grivengo obuditi: 1. Kadar ima kak sveti Zakrament prejeti, pa ni v stani gnade božje, ino nima perložnosti, se spovedati. 2. Kolikorkrat je v kaki smertni nevarnosti.

417. Kedaj je še dobro, popolnoma grivengo obuditi?

Prav dobro je, popolnoma grivengo vsak dan obuditi, sosebno pa, kadar se spat gré.

418. Kaj dodeli popolnoma grivenga?

Popolnoma grivenga dodeli odpušanje vsih grehov tistim, kateri nimajo perložnosti, se spovedati, pa imajo resnično voljo, kakor hitro bo mogoče sveto spoved opraviti.

419. Kaj je nepopolnoma grivenga?

Nepopolnoma grivenga je čeznatura žalost in gnusenje nad greham, alj pa zato, ker je greh sam na sebi gnusoben, alj pa zato, ker zgubo nebes ino večno štrafengo pekla s sebo pernese; zraven tega mora terdno naprejvzetje biti, Boga nič več razžaliti.

420. Kaj mora grešnik še več storiti, kateri nepopolnoma grivengo obudi?

Grešnik, kateri nepopolnoma grivengo obudi, mora skoz zasluženje Jezusa Kristusa odpušanje svojih grehov vupati, ino začeti Boga začetnika vse pravice ino svojiga lastniga opravičanja ljubiti.

421. Kako se zamore nepopolnoma grivenga obuditi?

Nepopolnamagrivengasezamoretakoobuditi: O moj Bog! žal mi je iz celiga serca, de

sim te razžalil. Resnično studim ino iz serca sovražim svoje grehe, nekaj zavoljo njih gnusobe, nekaj pa tudi zato, ker sim z njimi nebesa zgubil in pekel zaslužil. Ino tako zlo ko greh sovražim ino studim, ravno tako zlo ljubim od zdaj za naprej pravico ino tebe, o moj Bog! kateri si studenc ino začetnik vse pravice. Vupam od tvojiga neskončniga vsmilenja skoz zasluženje Jezusa Kristusa mojiga Zveličarja odpušanje vsih mojih storjenih grehov, in terdno sklenem, s tvojo gnado za naprej ne več grešiti. Amen.

422. Kaj doséže grešnik z nepopolnoma grivengo?

Z nepopolnoma grivengo doseže grešnik odpušanje grehov, pa le v spovedi ino s spovedjo.

423. Katero grivengo si naj perzadeva grešnik obuditi?

Desi je ravno nepopolnoma grivenga v Zakramenti pokore zadosti, si vunder naj grešnik vselaj perzadeva, de popolnoma grivengo obudi.

c) Od terdniga naprejevzetja.

424. Kaj je terdno naprejevzetje?

Terdno naprejevzetje je resnična volja, svoje življenje poboljšati, ino nič več grešiti.

425. Kaj si mora naprejevzeti, kdor ima resnično voljo, se poboljšati?

Kdor ima resnično voljo, se poboljšati, si mora naprejevzeti: 1. Se vsih grehov, kakor tudi bližnih perložnost ino nevarnost, katere v greh napelujejo, skerbno varvati. 2. Se vsemu nagnjenju h grehu serčno vstavlati, ino se vsih perpomočkov pridno prijeti, kateri so za ohranjenje gnade potrebni. 3. Ptuje blago poverniti, ino pohujšanje, kateriga je greh naredil, ino

škodo, katera se je bližnimu na njegovim poštenji, na njegovim blagi, alj kak drugači zgodila, popraviti. 4. Vsim sovražnikom ino razžalnikom iz serca odpustiti. 5. Vse dolžnosti svojiga stanu na tenko izpolniti.

426. Kaj mora grešnik storiti, de bo zamogel terdno naprejevzetje, se poboljšati, obuditi?

Grešnik zamore terdno naprejevzetje, se poboljšati, obuditi, ako 1. Boga prosi, de bi mu k temu svojo gnado dal. 2. Ako večkrat prevdari, koliko je vredna, ino kako dobra je gnada božja, katera vsako časno dobroto neskončno preseže; nasprot pa tudi premisli, koliko škodo narmanjši greh naredi; ker je ta škoda hujši kakor vsaka časna nesreča.

d. Od spovedi.

427. Kaj je spoved?

Spoved je zgrivano spoznanje, v katerim se grešnik pred mašnikom, ki je za spovedovanje postavljen ino pooblasten, svojih storjenih grehov obtoži, de bi od njega odvezo dobil.

428. Kakošna mora spoved biti?

Spoved mora biti: 1. ponižna. 2. Popolnoma.

429. Kedaj je spoved ponižna?

Spoved je ponižna, ako se grešnik s pravo grivengo ino velikim osramotenjam samiga sebe pred spovednikom obtoži, vse nepotrebno izgovarjanje opusti, ino se njegovi razsodbi tako popolnoma podverže, kakor se kriv razsodbi svojiga sodnika podvreči mora.

430. Kedaj je spoved popolnoma?

Spoved je popolnoma, ako se grešnik vsih

še ne izpovedanih grehov pred spovednikom na tenko, odkritoserčno ino brez hinavšine obtoži, tako, kakor se po skerbim izprašovanji vesti kriviga spozna.

431. Kedaj je spoved natenčna, odkritoserčna ino brez hinavšine?

Spoved je natenčna, odkritoserčna ino brez hinavšine, ako 1. grešnik tako dobro število vsih velikih grehov, brez zamolčanja eniga samiga, kakor tudi okoljšine, katere greh za spoznavo povikšajo, alj njegovo sorto spremeni, po resnici razodene: vunder pa mora gledati, de človeka, s katerim je grešil, nikdar ne imenuje, ino se varvati, de ne reče kaj takiga, kar bi poštenju bližniga škodljivo bilo. 2. Ako to, kar od svojih grehov gotovo vé, tudi v spovedi kakor gotovo razodene, to pa, česar se popolnoma ne zavé, ko dvomljivo pové.

432. Ali spoved velja, per kateri grešnik iz strahu alj sramožljivosti kak velik greh zamolči?

Ako grešnik velik greh iz strahu alj sramožljivosti per spovedi zamolči, ne velja njegova spoved nič; razen tega še stori tak grešnik nov ino velik greh, zato ker Zakramentu svete pokore s tem nečast stori.

433. Kaj je storiti grešniku, kateri je per spovedi velik greh naprejvzetno alj pa iz hudobne neskerbnosti zamolčal?

Grešnik, kateri je per spovedi velik greh naprejvzetno alj iz hudobne neskerbnosti zamolčal, ni samo dolžen, zamolčaniga greha se spovedati, temuč se mora tudi obtožiti: 1. Per kolikih spovedah je ta greh zamolčal. 2. Mora vse spovedi, katere je po zamolčanim grehu opravil, ako se je v njih velikih grehov obtožil,

popolnoma ponoviti, tako tudi tisto spoved, v kateri je kak veliki greh zamolčal, ako se je bil per tisti še kakih drugih velikih grehov obtožil. 3. Se mora spovedati, alj je, ino koljkorkrat v tem stani presveto obhajilo prejel, ino, alj se je to tudi o velikonočnim časi zgodilo. 4. Mora povedati, ako je v tem stani tudi kak drugi sveti Zakrament prejel.

434. Kaj je grešniku storiti, kateri je per spovedi kak velik greh iz nevednosti alj pozabljivosti zamolčal?

Grešnik, kateri je kak veliki greh per spovedi iz nevednosti alj pozabljivosti zamolčal, mora zamolčan greh per prvi spovedi razodeti, ako bi ne zamogel kmalo po tej spovedi, še kje pred svetim obhajilam tega storiti.

435. Ali se je treba per spovedi sramovati alj bati?

Ni treba per spovedi se sramovati alj bati: 1. Ker se nismo sramovali grešiti pred Bogam, kateri vse vidi, ino ker se nismo bali, od njega na vekomaj zaverženi biti. 2. Ker je boljši, svoje grehe skrivaj spovedniku razodeti, kakor v grehi nepokojno živeti, nesrečno vmreti, ino sodni dan zavoljo tega pred celim svetam osramoten biti. 3. Ker se spovednik svojih lastnih slabosti zavé, ino zavoljo tega z grešnikom lahko vsmilenje ima. 4. Ker je spovednik pod velikim smertnim greham ino pod silno ojstrimi časnimi ino večnimi štrafengami k molčanju zavezan.

436. Kako mora grešnik per spovedi govoriti?

Grešnik mora per spovedi 1. vselaj razločno, ino kolikor je mogoče, s poštenimi besedami govoriti. 2. Mora tako govoriti, de ga le spovednik sliši, ne pa tudi okolj stoječi.

437. Smo dolžni, se tudi odpustljivih grehov spovedovati?

Nismo dolžni, se odpustljivih grehov spovedati, vunder je to silno dobro ino koristno.

438. Se je treba večkrat spovedati?

Treba se je večkrat spovedati: 1. Ker večkrat grešimo, ino ker je nevarno, spravo z Bogam na dolgo odlagati. 2. Ker pogosta spoved pred nevarnostmi ino perložnostmi greha pervarje, ino dušo v gnadi božji poterdi. 3. Ker pogosta spoved k čistosti ino budnosti vesti silno veliko pomaga.

439. V kateri starosti so otroci dolžni se spovedati?

Otroci so dolžni se spovedati, kadar že k pameti pridejo, de so v stani, dobro od hudiga razločiti.

440. Kaj stori človek ravno poprej, kakor se začne svojih grehov spovedovati?

Ravno poprej, kakor se začne človek svojih grehov spovedovati, poklekne, stori sveti križ, ino reče spovedniku: *Prosim vas, duhovni oče! za sveti žegen, de se bom zamogel (zamogla) svojih grehov prav ino čisto spovedati.*

441. Kaj stori človek, ko je sv. žegen od spovednika prejel?

Ko je človek od spovednika svet žegen prejel, moli, ako čas ino okoljšine perpustijo, očitno spoved alj Konfiteor, ki se tako glasí:

Jaz, vbogi grešni človek se spovem Bogu vsegamogočnimu, Mariji njegovi prečastiti materi, vsim ljubim svetnikam, ino vam, mašnik! na mesti Boga, de sim od svoje zadne spovedi, katera je bila (tukaj se čas zadne spovedi pové) večkrat ino veliko grešil z mislami, besedami ino djanjam, posebno se pa obtožim, de sim . . . Zdaj se začne tako, kakor je bilo spre-

dej rečeno, ino kakor se pred Bogam kriviga vé, svojih grehov spovedati.

442. Kako se spoved sklene?

Spoved se sklene s temi besedami: *Ti, ino vsi moji drugi vedni ino nevedni grehi, katere sim, alj sam storil, alj kriv bil, de so jih drugi storili, so mi iz serca žal, ker sim Boga, narvikši ino vse ljubezni vredno dobroto z njimi razžalil. Terdno sklenem, nič več grešiti, ino vsih perložnost greha se varvati. Prosim vas, duhovni oče! za sveto odvezo ino zveličavno pokoro.*

e. Od zadostenja alj naložene pokore.

443. Kaj je zadostenje, katero je k Zakramentu svete pokore potrebno?

Zadostenje, katero je k Zakramentu pokore potrebno, so tiste dobre dela, katere mašnik grešniku za pokoro zavoljo spovedanih grehov naložijo.

444. Zakaj se pokora za spovedane grehe nalaga?

Za spovedane grehe se pokora nalaga: 1. De se Bogu za nečast, katera se mu je z graham storila, neko namestenje opravi. 2. De grešnik skoz dela pokore greh sam nad sebo mašuje. 3. De bi bile grešniku zaslužene časne štrafenge odpušene. 4. De bi bil grešnik za naprej bolj varn, ino bi se ne povernil več tako neskerbno k grehu.

445. Ali zamore človek razžalenimu Bogu zadosti storiti?

Človek ne more iz lastne moči nikak razžalenimu Bogu zadosti storiti, zakaj človeško zadosti storjenje ne zamore nikdar toliko biti, de bi bilo razžalenju neskončniga božjiga veličastva enako; vunder pa dobijo pokorne dela, katere mašnik po spovedi naloži, ino tudi tiste,

katere grešnik sam od sebe opravlja, od neskončnega zadostistorjenja Jezusa Kristusa svojo vrednost.

446. Zakaj je grešnik dolžen, Bogu še zadostovati, ker je Kristus za grehe zadosti storil?

Grešnik je dolžen, Bogu še zadostovati, desi je ravno Kristus za grehe zadosti storil: 1. Ker morajo tisti, ki želijo Kristusoviga zadostistorjenja deležni postati, z njim delati, ino sami storiti, kolikor zamorejo; de popravijo nečast, katero so Bogu storili. 2. Ker Bog grešnike, katerim zadolženje greha ino večno štrafengo odpusti, še tudi dostikrat časno štrafuje.

447. Je zadostovanje potrebni del per Zakramenti svete pokore?

Zadostovanje je tako potreben del per Zakramenti svete pokore, de bi bil drugači Zakrament pokore nepopolnoma, razen ko bi bilo nemogoče zadostovati alj naloženo pokoro opraviti.

448. Katere dobre dela se v Zakramenti pokore nalagajo?

Molituv, post ino almožna, ino tudi druge spokorne dela, katere so velikosti ino posebnosti grehov permerjene, se grešniku za pokoro nalagajo.

449. Kako se mora pokora opraviti?

Pokora se mora opraviti: 1. S ponižnim sercam. 2. Zvesto, kakor je bila naložena. 3. Brez odlaganja, kakor hitro je mogoče.

450. Ali je treba ino se zamore Bogu tudi z drugimi dobrimi deli razen v spovedi naloženih zadostovati?

Tudi z drugimi dobrimi deli je potreba ino se zamore Bogu zadostovati: 1. Ker spovednik zavoljo naše slabosti alj iz drugih modrih vzrokov ne naložijo vselaj pokore, kakor

bi bila greham pristojna, ino za tega del še marsikdaj grešniku odslužiti ostane. 2. Ker nam je po povelji Kristusovim potreba, vreden sad pokore pernesti.

451. Katere so tiste dobre dela, s katerimi zamoremo razen naloženih zadosti storiti?

Dobre dela, s katerimi zamoremo razen naloženih Bogu za svoje grehe zadosti storiti so sosebno: 1. Molituv, post in almožna. 2. Druge dobre dela, katere iz tega namena radovoljno opravljamo. 3. Težave ino nadloge, katere nas zadenejo, ako jih poterpežljivo ino v duhu pokore pernesemo.

452. S čem še zamoremo za časne štrafenge zadostvati?

Odpustki so tudi perpomočki, za časne štrafenge zadostvati.

P e r s t a v i k.

Od odpustka.

453. Kaj je odpustek?

Odpustek je odpušanje časnih štrafeng, katere bi po odpušenim dolgu greha alj v sedajnim življenji alj pa po smerti terpeti mogli.

454. Kaj imajo katolški kristjani od odpustka vérvati?

Katolški kristjani imajo od odpustka vérvati: 1. De je prava cerkuv od Jezusa Kristusa oblast prejela, odpustke deliti. 2. De je za nas silno dobro ino koristno od cerkve delene odpustke zadobiti.

455. Kdo ima v pravi cerkvi oblast, odpustke deliti?

Sami rimski papež imajo oblast, v celi cerkvi odpustke deliti; škofi pa imajo oblast, le v svoji škofiji ino po naredbah, kakor so od cerkve vpeljane, odpustke dajati.

456. Koliknati so odpustki?

Odpustki so dvojni: popolnoma ino nepopolnoma.

457. Kaj je popolnoma odpustek?

Popolnoma odpustek je odpušanje vsih časnih štrafeng, katere je grešnik zaslužil.

458. Kaj je nepopolnoma odpustek?

Nepopolnoma odpustek je tisti, po katerim niso vse časne štrafenge odpušene, ampak le nekaj. Taki so odpustki od štiridesetih dni, od eniga alj več let.

459. Od kod izvirajo odpustki?

Odpustki izvirajo iz zaklada cerkve, kateri obstoji iz neskončniga zasluženja Jezusa Kristusa, iz zasluženja prečiste device Marije ino drugih svetnikov. Tega zasluženja nas stori cerkv deležne, kadar nam odpustke deli.

460. Ali nam cerkv skoz odpustek dolžnost odvzame, za grehe zadostvati?

Cerkv nam ne odvzame skoz odpustek popolnoma dolžnosti, za grehe zadostovati, ona le hoče: 1. V nas duha pokore obuditi, ino našo gorečnost polonati, s katero spokorne dela opravljamo. 2. Hoče naši slabosti ino nezmožnosti na pomoč priti, ker nam zavoljo njih včasi ni mogoče, Bogu tako zadosti storiti, kakor smo dolžni.

461. Česa je potreba, da se odpustki zadobijo?

Kdor hoče odpustke zadobiti, mora 1. v stani posvečujoče gnade biti, 2. zapovedane dobre dela opraviti.

462. Se zamore z odpustki tudi dušam u vicah pomagati?

Z odpustki se zamore tudi dušam u vicah kakor skoz priprošnje pomagati, ako so v ta namen podeleni; vunder pa morajo tačas živi

dobre dela, katere so od cerkve za dosego odpustka zapovedane, Bogu za verne mertve darovati.

463. Kaj je odpustek svetiga leta?

Odpustek svetiga leta je popolnoma odpustek, kateriga rimski papež, kadar okoljšine ino čas potrebuje, s posebnimi pravicami ino za posebne opravila podelijo.

§. 5. Od Zakramenta svetiga posledniga olja.

464. Kaj je sveto posledno olje?

Sveto posledno olje je Zakrament, v katerim bolnik skoz mazilenje s svetim oljam ino skoz zapovedano molituv mašnikovo, gnado božjo prejme za ozdravljenje duše ino večkrat tudi telesa.

465. Zakaj se pravi temu Zakramentu posledno olje?

Temu Zakramentu se pravi posledno olje, ker se med vsimi svetimi mazilenji, katere je Gospod naš Zveličar svoji cerkvi zapovedal, poslednič delí.

466. Kedaj se ima bolnikom posledno olje deliti?

Posledno olje se ima bolnikom, če je le drugači mogoče, tačas deliti, ko so še popolnoma per pameti.

467. Kaj dodeli posledno olje?

Posledno olje dodeli: 1. Pomnoženje posvečujoče gnade božje. 2. Odpušenje malih, ino tudi tistih smertnih grehov, katerih se bolnik alj iz nedolžne pozabljivosti alj pa iz nezmožnosti ni spovedal. 3. Rešenje od hudih nastopkov, greha, ino njegovih ostankov. 4. Moč, se nalezvanju ino skušnjavam hudiča vstavlati. 5. Pomoč zoper preveliki strah zavoljo bližne

smerti ino sodbe. 6. Večkrat tudi telesno zdravje, ako je duši k zveličanju.

468. Kako se mora bolnik za posledno olje perpraviti?

Bolnik se mora za posledno olje z živo vero ino terdnim zavupanjem na Boga, ino s popolnoma izročanjem v božjo voljo perpraviti; sosebno pa se skoz sveto spoved v stan gnade postaviti, alj, ako se spovedati ne more, resnično grivengo ino žalost nad svojimi grehi obuditi.

469. Kolikokrat smé bolnik posledno olje prejeti?

Bolnik sme posledno olje prejeti, kolikokrat se per njem nova smertna nevarnost perkaže.

470. Kdo deli sveto posledno olje?

Sveto posledno olje ne sme nihčer deliti, kakor mašniki cerkve; sosebno je to opravilo fajmoštrov.

471. Je posledno olje k zveličanju potrebno?

Posledno olje ni tako potrebno, de bi brez njega ne bilo zveličanja; vunder pa bolnik naj ne opuša, ga prejeti, ino sicer zavoljo mnogih gnad, katere skoz njega doseže.

§. 6. Od Zakramenta mašnikoviga posvečenja.

472. Kaj je Zakrament posvečenja sploh?

Zakrament posvečenja sploh je Zakrament, po katerim se tistim, ki se v cerkveno službo podajo, duhovna oblast, ino sosebna gnada podeli, odločene cerkvene službe k časti božji ino k zveličanju duš prav ino sveto opravljati.

473. Kaj je Zakrament mašnikoviga posvečenja posebej?

Zakrament mašnikoviga posvečenja posebej je Zakrament, po katerim se tistim, ki so za

mašnike posvečeni, oblast podeli do praviga telesa Jezusa Kristusa, ino tudi do njegoviga duhovniga telesa, kar so verni kristjani.

474. V čem obstojí oblast mašnikoviga posvečenja?

Oblast mašnikoviga posvečenja obstoji v tem: 1. De mašniki kruh ino vino v pravo telo ino v pravo kri našiga Gospoda Jezusa Kristusa spreoberniti, ino nebeškemu Očetu darovati zamorejo. 2. De zamorejo vernim grehe odpušati alj zadržavati.

475. Kdo zamore ta Zakrament deliti?

Le škofi zamorejo mašnike posvetiti.

476. Kakošni morajo tisti biti, kateri mašnikovo posvečenje prejmejo?

Tisti, kateri mašnikovo posvečenje prejmejo, morajo potrebno vučenost imeti, ino zavoljo svojiga čedniga zadržanja dobro sloveti.

477. Kaj dodelí mašnikovo posvečenje?

Mašnikovo posvečenje dodeli: 1. Razen pomnoženja posvečujoče gnade še sosebno gnado, skoz katero posvečeni mašniki pripravní postanejo, svoje cerkvene službe prav opravljati, ino svete Zakramente spodobno deliti. 2. Vtisne neizbrislivo znamnje duši posvečenih, po katerim so od drugih vernih odločeni, ino za božjo službo zavsem posvečeni; zatorej se mašnikovo posvečenje ne more več ko enkrat prejeti.

478. Komu je Zakrament mašnikoviga posvečenja potreben?

Zakrament mašnikoviga posvečenja ni posameznim ljudem, ampak celi cerkvi potreben.

§. 7. Od Zakramenta svetiga zakona.

479. Kaj je Zakrament svetiga zakona?

Zakrament svetiga zakona je nerazvezliva zveza, s katero se dvoje nezavezanih keršan-

skih ljudi, en možki ino ena ženska po postavi božji vzameta ino poročita, de jima Bog skoz ta Zakrament gnado da, v svojim zakonskim stani do smerti pobožno skupej ostati ino svoje otroke po keršansko izrediti.

480. Kako imenuje sv. Pavel ta Zakrament?

Sveti Pavel imenuje ta Zakrament velik Zakrament v Kristusu ino cerkvi, ker pomeni duhovno zvezo Kristusa z njegovo cerkvo.

481. K čemu je zakonski stan vpostavljen?

Zakonski stan je vpostavljen: 1. Za rast človeškiga rodu. 2. Za združeno ino nasprotno pomoč med zakonskimi. 3. Za perpomoček zo-per napčno poželenje mesa.

482. Je zakonski stan potreben?

Zakonski stan je sploh za rast človeškiga rodu potreben; ne pa za vsakiga človeka posebej; zakaj nezavezan stan je za vsakiga posebej bolj popolnoma.

483. Kaj dodelí Zakrament zakona?

Zakrament zakona dodelí razen pomnoženja posvečujoče gnade, še te posebne gnade: 1. De zakonska pobožno do smerti skupej živita. 2. De svoje otroke v strahi božjim izredita.

484. Kaj zapové cerkuv tistima, katera v zakon stopita?

Cerkuv zapové tistima, katera v zakon stopita: 1. De ne sme med njima nobeniga zaderžka biti. 2. De stopita v ta stan iz takiga namena, iz kateriga je vpostavljen. 3. De se tudi v strahi božjim ino s čisto vestjo v ta stan podasta, ino zato poprej k spovedi ino svetimu obhajilu gresta.

485. Kaj moreta tista storiti, katera hočeta v zakon stopiti?

Tista, katera hočeta v zakon stopiti, moreta, po trojnim oklicu pred dvema pričama

ino pred svojim lastnim fajmoštram eden drugimu zakonsko zvestobo obljubiti, ino se poročiti ino požegnati dati.

486. Katere so nasprotni dolžnosti zakonskih?

Nasprotni dolžnosti zakonskih so: 1. De v miru ino po keršansko skupej živita. 2. De mož svojo ženo, kakor svoje lastno telo ljubi, redi ino varje, ino de je žena u vsih perpušenih rečeh pokorna. 3. De nobeden drugiga v težavah ne zapusti, temuč de oba zvesto do smerti skupej ostaneta.

487. Katere so dolžnosti zakonskih do svojih otrok?

Dolžnosti zakonskih do svojih otrok so, de jih po keršansko izredijo, ino za njih večno ino časno srečo skerbijo.

Peta postava.

Od keršanske pravice.

488. Kaj je keršanska pravica?

Keršanska pravica je, hudiga se varovati, ino dobro storiti.

Pervi del keršanske pravice.

Varji se hudiga.

489. Kateri je prvi del keršanske pravice?

Pervi del keršanske pravice je: *Varji se hudiga.*

490. Kaj je hudo?

Pravo ino edino hudo je *greh.*

491. Kaj je greh sploh?

Greh sploh je radovoljno prelomljenje božje postave.

492. Kolikoršen je greh?

Greh je dvojin: 1. Poerbani greh. 2. Djanski greh.

§. 1. Od poerbaniga greha.

493. Kaj je poerbani greh?

Poerbani greh je tisti greh, kateriga je storil Adam v paradiži, ino mi v Adamu, ino kateriga smo od njega poerbali.

494. Od kod ima poerbani greh svoje imé?

Poerbani greh ima od tod svoje imé, ker ljudje, ki od Adama izhajajo, ta greh poerbajo, ino njegove štrafenge ino hude nastopke terpeti morajo.

495. Katere so štrafenge ino hudi nastopki poerbaniga greha?

Štrafenge ino hudi nastopki poerbaniga greha so: zguba posvečujoče gnade, smert, nagnenje k hudimu, merzenje nad dobrim, ino mnoge težave ino nadloge.

496. Je prečista devica Marija tudi Adamov greh poerbala?

Cerkuv ni sicer ničesar od tega ko artikel vere sklenila: vunder pa poterdi navuk, de je Marija Mati božja, brez greha spočeta bila, kakor pobožno misel: ona celo prepové, kaj nasprotniga vučiti, obhaja z veliko častjo praznik njeniga spočetja, ino je na to velike od-pustke podelila.

§. 2. Od djanskiga greha ino njegovih sort.

497. Kaj je djanski greh?

Djanski greh je prelomljenje božje postave, kateriga človek sam radovoljno stori.

498. Kako se djanski greh še drugači imenuje?

Djanski greh se imenuje tudi peršonski greh za razloček od poerbaniga greha, kateriga otroci Adamovi niso v peršoni storili.

499. Kako se djanski alj peršonski greh dopernese?

Djanski alj peršonski greh se dopernese z mislami, besedami, djanjam, ali pa z opušenjam tega, kar smo storiti dolžni.

500. Kakšen je razloček med djanskimi grehi?

Razloček med djanskimi grehi je ta: eni so veliki ali smertni grehi; eni pa mali alj odpustlivi grehi.

501. Kakšen je še drugi razloček med djanskimi grehi?

Je še drugi razloček med djanskimi grehi, de ene imenujemo lastne, ene pa ptuje.

502. Kateri grehi so lastni?

Lastni grehi so tisti, katere sami storimo.

503. Kateri so pa ptuji grehi?

Ptuji grehi so tisti, katerih sami ne storimo, katerih smo pa krivi, ako druge v greh napeljemo, alj greha ne vstavimo, kadar smo to storiti dolžni, alj pa storiti v stani.

504. Kaj je smertni greh?

Smertni greh je veliko prelomljenje božje postave.

505. Kaj škodje smertni greh?

Smertni greh odvzame duši duhovno življenje, to je, posvečujočo gnado božjo, stori človeka sovražnika božjiga ino večne smerti vredniga.

506. Kaj je odpustlivi greh?

Odpustlivi greh je majhino prelomljenje božje postave.

507. Ali se nam zato, ko so odpustlivi grehi majhino prelomljenje, ni treba perzadevati, de bi se jih varvali?

De so ravno odpustlivi grehi le majhino prelomljenje, se jih je vunder potreba, kolikor je mogoče, varvati: 1. Ker odpustlivi grehi, naj bojo še tako majhini, vunder Boga razža-

lijo. 2. Ker moramo perpravleni biti, rajši vse terpeti, kakor Boga z narmanjšim greham razžaliti. 3. Ker odpustlivi grehi, desi ravno grešniku posvečujoče gnade ne odvzamejo, vunder podelenje drugih djanskih gnad vstavljajo, ino tako grešnika sčasama u večje ino lahko celo v smertne grehe zavodijo.

508. Katere so razne sorte djanskih grehov?

Razne sorte djanskih grehov so:

1. *Sedem poglavitnih grehov.*
2. *Šest grehov v svetiga Duha.*
3. *Štirje v nebo vpijoči grehi.*
4. *Devet ptujih grehov.*

a. Od sedmérih poglavitnih grehov.

509. Kateri so sedméri poglavitni grehi?

Sedméri poglavitni grehi so:

Pervi: *Napuh.*

Drugi: *Lakomnost.*

Tretji: *Nečistost.*

Četerti: *Nevošljivost.*

Peti: *Požrešnost.*

Šesti: *Jeza.*

Sedmi: *Lenoba.*

510. Zakaj se pravi tim greham, de so poglavitni?

Tim greham se pravi, de so poglavitni, ker je njih vsak, tako rekoč, glava alj studenc mnogih drugih, kateri iz njih izhajajo.

511. Kaj je napuh?

Napuh je preveliko spoštovanje samiga sebe, ino napčno poželenje časti.

512. Kaj izvira iz napuha?

Iz napuha izvira: 1. Prevelika ljubezen samiga sebe. 2. Hvale- ino častiželjnost. 3. Bahanje. 4. Sovraženje Boga, svete vere, cerkve

ino bližnjiga. 5. Razpor, kreg ino prepir. 6. Terdovratnost. 7. Nepokoršina. 8. Hinavšina. 9. Krivoverstvo.

513. Kaj je lakomnost?

Lakomnost je nezmerno poželenje po denarjih ino blagi.

514. Kaj izhaja iz lakomnosti?

Iz lakomnosti izhaja: 1. Nepokoj. 2. Zvijlačnost ino goljfija. 3. Krivičnost. 4. Izdanje. 5. Krive persege. 6. Nevsmilenost. 7. Oterpnost serca.

515. Kaj je nečistost?

Nečistost je napčno poželenje do mesenih sladnostih.

516. Kaj izhaja iz nečistosti?

Iz nečistosti izhaja: 1. Oslepenje vuma. 2. Silne želje po časnim življenji. 3. Pozablenje Boga, smerti ino sodbe. 4. Obvupanje nad večnim zveličanjem.

517. Kaj je nevošljivost?

Nevošljivost je žalost nad dobrim, kar bližni ima, kakor de bi bilo lastnemu dobriemu škodljivo.

518. Kaj izhaja iz nevošljivosti?

Iz nevošljivosti izhaja: 1. Obrekovanje. 2. Opravljanje. 3. Krive sodbe. 4. Sovraženje bližniga. 5. Veselje če je bližnemu hudo, žalost če mu je dobro.

519. Kaj je požrešnost?

Požrešnost je napčno poželenje po jedi ino pijači, ali nezmernost v jedi ino pijači.

520. Kaj izhaja iz požrešnosti?

Iz požrešnosti izhaja: 1. Razvujzdanost v zaderžanji. 2. Prepri. 3. Nesramnost. 4. Nečistost. 5. Zaprava časa ino premoženja. 6. Popačenje zdravja. 7. Oslabenje dušnih moči.

521. Kaj je jeza?

Jeza je napčno ogrenenje (razserdenje) duha, ino želje, se mašovati.

522. Kaj izhaja iz jeze?

Iz jeze izhaja: 1. Sovraštvo. 2. Omotenje duha. 3. Nevolja. 4. Prepir. 5. Zabavljanje ino preklinovanje. 6. Vbijanje ino morjenje. 7. (Merzlota serca.)

523. Kaj je lenoba?

Lenoba je merjenje ino stud nad tem, kar Boga ino zveličanje zadene.

524. Kaj izhaja iz lenobe?

Iz lenobe izhaja: 1. Neskerbnost v službi božji. 2. Opušba perpomočkov, kateri so za dosego gnade božje ino večniga zveličanja potrebni. 3. Žalost ino otožnost. 4. Maloserčnost. 5. Nespokornost. 6. Obvupanje.

b. Od šesterih grehov v svetiga Duha.

525. Kateri so šesteri gréhi v svetiga Duha?

Šesteri grehi v svetiga Duha so:

Pervi: *Prederzno v božjo milost grešiti.*

Drugi: *Nad božjo milost obvupati.*

Tretji: *Spoznani keršanski resnici se vstavljati.*

Četerti: *Svojimu bližnimu zavoljo božje gnade nevošljiv biti.*

Peti: *Do lepiga opominovanja oterpnjeno serce imeti.*

Šesti: *V nespokornosti terdovratno ostati.*

526. Kaj se pravi od tih grehov?

Od tih grehov se pravi, de bojo težko alj celo ne, ne v tem ne v drugim življenji odpušeni.

527. Kaj se pravi v svetiga Duha grešiti?

V svetiga Duha grešiti, se pravi, dobroto

ino gnado božjo, katera se svetimu Duhu, kakor studentu vsega dobriga sosebno pervlastuje, z naprejšvetno hudobijo ino zaničovanjem zametovati.

528. Zakaj se pravi, de bojo grehi v svetiga Duha težko alj celo ne, ne v tem, ne v drugim življenji odpušeni?

To se pravi zato, ker takšen grešnik per-pomočke zveličanja sploh do konca s hudobijo ino zaničovanjem od sebe odmetuje.

c. Od štirih v nebo vpijočih grehov.

529. Kateri so štirji v nebo vpijoči grehi?

Štirji v nebo vpijoči grehi so:

Pervi: *Radovoljno vbijanje.*

Drugi: *Mutasti alj Sodomski greh.*

Tretji: *Zatiranje vbogih, vdov ino sirot.*

Četerti: *Delavcam ino najemnikam zaslužek zadržovati alj vtergovati.*

530. Zakaj se pravi tem greham, de so v nebo vpijoči?

Tem greham se pravi, de so v nebo vpijoči: 1. Ker se od njih vsakiga v svetim pismi, kadarkolj se od njega govori, naravnost pove, de v nebesa za mašovanje vpije. 2. Ker ti grehi čisto sosebno božjo pravico k štrafanju silijo.

d. Od devetérih ptujih grehov.

531. Kateri so devetéri ptuji grehi?

Deveteri ptuji grehi so:

Pervi: *V greh svetovati.*

Drugi: *Grešiti velevati.*

Tretji: *V drugih greh pervoliti.*

Četerti: *Druge v greh napelovati.*

Peti: *Drugih greh hvaliti.*

Šesti: *H grehu molčati.*

540. Katere so tri božje čednosti?

Vera, vupanje ino ljubezen so tri božje čednosti.

541. Je človek dolžen, se v treh božjih čednostih vaditi?

Človek je dolžen se v treh božjih čednostih vaditi.

542. Kedaj se je človek sosebno dolžen, v treh božjih čednostih vaditi?

Človek se je dolžen v treh božjih čednostih sosebno vaditi: 1. Kakor hitro k pameti pride. 2. Večkrat v svojim življenji. 3. Ob časi hudih skušnjav zoper te čednosti. 4. V smertni nevarnosti ino na smertni posteli.

543. Kako zamoremo tri božje čednosti obuditi?

Tri božje čednosti zamoremo tako obuditi:

V e r a.

Verjem v tebe, pravi trojedini Bog, Oče, Sin in sveti Duh! kateri si vse stvaril, kateri vse ohraniš ino vižaš, kateri dobro polonaš ino hudo štrafaš. Verjem, de je Sin Božji človek postal, de nas je s svojo smertjo na križu odrešil, in de nas sveti Duh s svojo gnado posvečuje. Verjem in terdim vse, kar si ti, o Bog! razodel, kar je Jezus Kristus vučil, kar so aposteljni pridigovali, in kar nam sveta Rim-ska katolška cerkuv zapoveduje verovati. Vse to verjem, ker si ti, o Bog, večna ino neskončna resnica ino modrost, ki ne moreš ne goljfat ne goljfan biti. O Bog stori močnejši mojo vero.

V u p a n j e.

Vupam in se zanesem na tvojo neskončno dobroto ino milost, o Bog de mi boš skoz neskončno zasluženje svojiga edinorojeniga Sina

540. Katere so tri božje čednosti?

Vera, vupanje ino ljubezen so tri božje čednosti.

541. Je človek dolžen, se v treh božjih čednostih vaditi?

Človek je dolžen se v treh božjih čednostih vaditi.

542. Kedaj se je človek seosebno dolžen, v treh božjih čednostih vaditi?

Človek se je dolžen v treh božjih čednostih seosebno vaditi: 1. Kakor hitro k pameti pride. 2. Večkrat v svojim življenji. 3. Ob časi hudih skušnjav zoper te čednosti. 4. V smertni nevarnosti ino na smertni posteli.

543. Kako zamoremo tri božje čednosti obuditi?

Tri božje čednosti zamoremo tako obuditi:

V e r a.

Verjem v tebe, pravi trojedini Bog, Oče, Sin in sveti Duh! kateri si vse stvaril, kateri vse ohraniš ino vižraš, kateri dobro polonaš ino hudo štrafaš. Verjem, de je Sin Božji človek postal, de nas je s svojo smertjo na križu odrešil, in de nas sveti Duh s svojo gnado posvečuje. Verjem in terdim vse, kar si ti, o Bog! razodel, kar je Jezus Kristus vučil, kar so aposteljni pridigovali, in kar nam sveta Rim-ska katolška cerkuv zapoveduje verovati. Vse to verjem, ker si ti, o Bog, večna ino neskončna resnica ino modrost, ki ne moreš ne goljfatati ne goljfan biti. O Bog stori močnejši mojo vero.

V u p a n j e.

Vupam in se zanesem na tvojo neskončno dobroto ino milost, o Bog de mi boš skoz neskončno zasluženje svojiga edinorojeniga Sina

našiga Gospoda ino Zveličarja Jezusa Kristusa.
Amen.

§. 2. Od djanskih alj ljudotičnih čednost.

544. Kaj so djanske čednosti?

Djanske čednosti so tiste, po katerih se djanje ino zaderžanje kristjana tako ravna, de je Bogu dopadljivo.

545. Katero so med djanskimi čednostimi, ki jih kristjan imeti mora poglavitne?

Med djanskimi čednostmi, ki jih kristjan imeti mora, so te štiri poglavitne čednosti:

Perva: *Modrost.*

Druga: *Zmernost.*

Tretja: *Pravičnost.*

Četerta: *Serčnost.*

546. Kaj je keršanska modrost?

Keršanska *modrost* je čednost, po kateri kristjan perpomočke, ki so k zveličanju pristojni, izvoli, ino se jih posluži, ino se tega izogible, kar zamore dosego zveličanja vstavljati.

547. Kaj je keršanska zmernost?

Keršanska *zmernost* je čednost, katera v kristjanu napčno nagnjenje do greha nazaj derži, ino mu le dopusti, časno z mero vživati.

548. Kaj je keršanska pravičnost?

Keršanska *pravičnost* je čednost, po kateri kristjan to izpolni, kar je Bogu ino bližnimu dolžen.

549. Kaj je keršanska serčnost?

Keršanska *serčnost* je čednost, po kateri se kristjan iz ljubezni do Boga per vsih zopernostih ino težavah dobriga prime, ino tisto izpelje, ino rajši vse preterpi, celo blago ino življenje zgubi, kakor de bi kaj storil, kar je zoper božjo postavo.

našiga Gospoda ino Zveličarja Jezusa Kristusa.
Amen.

§. 2. Od djanskih alj ljudotičnih čednost.

544. Kaj so djanske čednosti?

Djanske čednosti so tiste, po katerih se djanje ino zaderžanje kristjana tako ravna, de je Bogu dopadljivo.

545. Katere so med djanskimi čednostimi, ki jih kristjan imeti mora poglavitne?

Med djanskimi čednostmi, ki jih kristjan imeti mora, so te štiri poglavitne čednosti:

Perva: *Modrost.*

Druga: *Zmernost.*

Tretja: *Pravičnost.*

Četerta: *Serčnost.*

546. Kaj je keršanska modrost?

Keršanska *modrost* je čednost, po kateri kristjan perpomocke, ki so k zveličanju pristojni, izvoli, ino se jih posluži, ino se tega izogible, kar zamore dosego zveličanja vstavljati.

547. Kaj je keršanska zmernost?

Keršanska *zmernost* je čednost, katera v kristjanu napčno nagnjenje do greha nazaj derži, ino mu le dopusti, časno z mero vživati.

548. Kaj je keršanska pravičnost?

Keršanska *pravičnost* je čednost, po kateri kristjan to izpolni, kar je Bogu ino bližnimu dolžen.

549. Kaj je keršanska serčnost?

Keršanska *serčnost* je čednost, po kateri se kristjan iz ljubezni do Boga per vsih zopernostih ino težavah dobriga prime, ino tisto izpelje, ino rajši vse preterpi, celo blago ino življenje zgubi, kakor de bi kaj storil, kar je zoper božjo postavo.

550. Katere čednosti so sedmerim poglavitnim greham nasproti?

Ponižnost je nasprot napuhu.

Radodarnost lakomnosti.

Čistost nečistosti.

Ljubezen nevošljivosti.

Zmernost požrešnosti.

Poterpežljivost jezi.

Gorečnost lenobi.

551. Kaj je ponižnost?

Ponižnost je čednost, po kateri človek od samiga sebe ino od svojih lastnost pravično misli, ino ne stori, kakor napuhnjeni, de bi le na to gledal, kar ima dobriga nad sebo, ino bi se zavoljo tega povikšoval, temuč veliko več svoje slabosti ino pomanjkanja spozna, ino se zavoljo njih ponižuje.

552. Kaj je radodarnost?

Radodarnost je čednost, katero izpolnimo, ako ubogim ljudem od svojiga radi po svojim premoženji podelimo.

553. Kaj je čistost?

Čistost je čednost, katero izpolnimo, ako se vse prepovedane sladnosti v mislah, besedah ino djanji zderžimo.

554. Kaj je ljubezen?

Ljubezen je čednost, po kateri se sreče bližniga veselimo, ino jo po moči množimo.

555. Kaj je zmernost?

Zmernost, po tem, ko je požrešnosti nasprot, je čednost, po kateri se napčnimu poženju po jedi ino pijači vstavljamo, ino oboje le zmerno vživamo.

556. Kaj je poterpežljivost?

Poterpežljivost je čednost, po kateri zopernosti s podverženjam v božjo voljo pernesemo.

557. Kaj je gorečnost v dobrim?

Gorečnost v dobrim je čednost, katero izpolnimo, ako si perzadevamo, vse storiti, kar Boga ino naše dušno zveličanje zadeva.

§. 3. Od tega, kar še več h keršanski pravici sliši.

558. Kaj še sliši h keršanski pravici?

H keršanski pravici slišijo tudi *dolžnosti, katere je Jezus seosebno perporočal.*

559. Katere so dolžnosti, ki jih je Jezus Kristus seosebno perporočal?

Dolžnosti, katere je Jezus Kristus seosebno perporočal, so:

Perva: *Narpoprej božje kraljestvo ino njegovo pravico iskati.*

Druga: *Sam sebe zatajevati.*

Tretja: *Svoj križ nositi.*

Četerta: *Za Kristusam hoditi.*

Peta: *Krotak ino ponižen biti.*

Šesta: *Sovražnike ljubiti, dobro jim storiti, kateri nas sovražijo, moliti za tiste, kateri nas žalijo, ino preganjajo.*

§. 4. Od osmih zveličanskih čednost.

560. Kaj še tudi sliši h keršanski pravici?

H keršanski pravici še tudi sliši tistih osem seosebno lepih čednost, katere je Kristus Gospod na gori vučil, ino zavoljo katerih je rekel blagor tistim, ki jih imajo.

561. Katere so tiste osmere zveličanske čednosti?

Osmere zveličanske čednosti so nasledne:

Perva: *Blagor vbogim v duhu; zakaj njih je nebeško kraljestvo.*

Druga: *Blagor krotkim; oni bojo zemljo posedli.*

Tretja: *Blagor žalostnim; zakaj oni bojo potroščani.*

Četerta: *Blagor jim, kateri so lačni ino žejni pravice; zakaj oni bojo nasiteni.*

Peta: *Blagor vsmilenim; zakaj oni bojo vsmiljenje dosegli.*

Šesta: *Blagor jim, kateri so čistiga serca; zakaj oni bojo Boga gledali.*

Sedma: *Blagor mirnim; zakaj oni bojo otroci božji imenovani.*

Osma: *Blagor jim, kateri zavoljo pravice preganjanje terpijo; zakaj njih je nebeško kraljestvo.*

§. 5. Od dobrih del, ino njih zasluženja.

Od dobrih del sploh.

562. Kaj so dobre déla kristjana?

Dobre dela kristjana so djanja, katere so Bogu dopadlive, ino kristjanu, kateri jih dopernaša, k zasluženju.

563. Ali so dobre déla k zveličanju potrebne?

Dobre dela so k zveličanju potrebne, zakaj vera brez dobrih del je merta.

564. Kaj si zaslužimo z dobrimi déli?

Z dobrimi deli si zaslužimo pred Bogam pomnoženje posvečujoče gnade, večne ino časne plačila, katere je Bog iz gole gnade tistim obljubil, kateri dobro storijo.

565. Ali zamore človek iz svoje lastne moči dobre dela dopernašati?

Dobre dela, katere so k zveličanju potrebne ino per Bogu zaslužlive, ne more človek iz svoje lastne moči, ampak le iz pomoči gnade božje dopernašati.

566. Kako se morajo dobre dela dopernašati?

Dobre dela, de bojo per Bogu k zaslu-

ženju za večno življenje, morajo biti opravlene: 1. V stani posvečjoče gnade božje. 2. Prosto-voljno. 3. Ne le iz narurnih alj nečimernih na-menov, ampak sosebno zavoljo Boga.

Od dobrih del posebej.

567. Katere so narimenitniši dobre dela?

Narimenitniši dobre dela so: moliti, postiti se, almožno dajati.

568. Zakaj se pravi tem trém dobrim délam, de so narimenitniši?

Tem trem dobrim delam se pravi, de so narimenitniši, ker vse, kar zamoremo dobriga ino zaslužliviga storiti, kenimu tih treh dobrih del sliši.

569. Kaj se zastopi tukaj pod molitvo?

Pod *molitvo* zastopimo tukaj vse pobožne opravila, z katerimi se Bog ino svetniki častijo.

570. Kaj se zastopi pod pôstam?

Pod *pôstam* se ne zastopi samo, si po zapovedah cerkve alj pa prostovoljno v jedi ino pijači pertergovati, ampak se tudi pravi po svetim pismi, druge spokorne dela opravljati, ino se grehov izderžati.

571. Kaj se zastopi pod almožno dajanjam?

Pod *almožno dajanjam* se zastopijo vse telesne in duhovne dela milosti.

572. Katere so telesne déla milosti?

Telesne dela milosti so te sedmere:

Pervo: *Lačne nasitati.*

Drugo: *Žejne napojiti.*

Tretje: *Popotnike sprejemati.*

Ceterto: *Nage obleči.*

Peto: *Bolnike objiskati.*

Sesto: *Jetnike rešiti.*

Sedmo: *Merliče pokopavati.*

573. Katere so duhovne déla milosti?

Duhovne dela milosti so te sedmere:

Pervo: *Grešnike svariti.*

Drugo: *Nevedne učiti.*

Tretje: *Dvomečim svetovati.*

Cetero: *Žalostne tolažiti.*

Peto: *Krivicu voljno terpeti.*

Šesto: *Tim, kateri nas žalijo, iz serca odpustiti.*

Sedmo: *Za žive ino mertve Boga prositi.*

574. Kateri so trije evangelski sveti?

Trije evangelski sveti so:

Pervi: *Radovoljno vbožtvo.*

Drugi: *Večna čistost.*

Tretji: *Vedna pokoršina pod duhovnim poglavarjem.*

575. Zakaj se pravi tem trem rečem, de so evangelski sveti?

Tem trem rečem se pravi, de so evangelski sveti, ker so od Kristusa v evangelji posameznim ljudem, ne zapovedane, ampak perporočene.

Perstavek.

Od štirih poslednih reči.

576. Katere so štiri posledne reči?

Štiri posledne reči so: smert, sodba, pekel, in nebesa.

a) Od smerti.

577. Kaj je smert?

Smert je ločenje duše od telesa.

578. Ali morejo vsi ljudje vmreti?

Vsi ljudje morajo vmreti.

579. Od kod pride, de morajo vsi ljudje vmreti?

De vsi ljudje vmreti morejo, pride od greha,

kateriga je Adam v paradizi storil. Ko bi Adam ne bil grešil, bi bili mi tudi po telesi nevmerjoči ostali. Smert je štrafenga greha.

580. Kedaj ino kako bomo vmerli?

Kedaj ino kako bomo vmerli, nam ni znano; zavoljo tega moramo vedno za smert perpravleni biti.

581. Kakšna je smert dobrih, kakšna hudobnih?

Smert dobrih je srečna, smert hudobnih je čez vse nesrečna.

b) Od sodbe.

582. Kaj nam je od sodbe vediti?

Od sodbe nam je vediti, de bo Jezus dušo vsakiga človeka kmalo po smerti posebej, na konci sveta pa vse ljudi, vkup z dušo ino telesam sodil.

583. Kako bo Jezus sodil?

Jezus bo vsakiga človeka po njegovih mislih, besedah ino djanji sodil: dobro bo polonal, in hudo štrafal.

584. Kaj pride po sodbi?

Po sodbi pride izpolnenje obsojenja; na duši kmalo po posebni sodbi, na telesi pa po splošni.

585. Kam je duša per posebni sodbi obsojena?

Duša je per posebni sodbi ali u vice, ali v pekel obsojena, ali pa v nebesa vzeta.

586. Kaj so vice?

Vice so kraj, kjer duše časne štrafenge za grehe terpijo, katerih se niso v življenji spokorile.

587. Kdo pride u vice?

Duše tistih pridejo u vice, kateri, desi so ravno v gnadi božji vmerli, vundar za grehe, katere so bili v življenji dopernesli, božji pravici zadosti storili niso.

588. Kaj terpijo duše u vicah?

Duše terpijo u vicah sosebno v tem presilno veliko, de njih goreča želja Boga gledati ino vekomaj vživati še ni dopolnjena, razen tega terpijo tudi tiste martre, katere jim je božja pravica odločila.

589. Ali zamoremo dušam u vicah pomagati?

Dušam u vicah zamoremo pomagati, ino sicer: 1. Sosebno skoz darituv svete maše. 2. Skoz molituv. 3. Skoz druge dobre dela. 4. Skoz odpustke.

590. Ali smo dolžni, dušam u vicah pomagati?

Dolžni smo sploh iz ljubezni, vsim dušam u vicah pomagati; kar zadene pa stariše ino dobrotnike, smo dolžni to tudi iz hvaležnosti storiti.

591. Kako dolgo ostanejo duše v vicah.

Kako dolgo duše u vicah ostanejo, se prav za prav ne ve; vse kar se zamore reči, je, de bolj ali manj dolgo ostanejo, po tem ko so Boga več ali manj razžalile, več ali manj pokore v tem življenji storile, ino po tem, ko jim verni z molitvijo ino drugimi deli več ali manj pomagajo.

c) Od pekla.

592. Kaj je pekel?

Pekel je kraj, kjer bojo pogubljeni vekomaj martrani.

593. Kdo pride v pekel?

V pekel pride, kdor v smertnim grehi vmerje.

594. Kakšne so peklenške martre?

Peklenške martre so takšne: Pogubljenim je 1. gledanje ino vživljanje Boga vekomaj odvzeto; 2. bojo terpeli večni ogenj, večno temo, jok ino škripanje z zobmi, vedno glodanje vesti,

strah ino obvupanje; vse, kar le kolj zamore telesu ali duši boleče biti, bojo vekomaj terpeli, to je, terpeli bojo vse to brez konca, brez vupanja kakšniga polajšanja ali rešenja.

595. Kaj naj premišljevanje peklenskih marter v nas obudi?

Premišljevanje peklenskih marter naj v nas to obudi, de se greha varjemo, za storjene grehe pokoro delamo, ino za nje zadosti storimo, velikost ino terpečnost peklenskih marter nam da spoznati, kako strašno je, v roke živiga Boga pasti.

d) Od nebes.

596. Kaj so nebesa?

Nebesa so presrečno prebivališje svetnikov, kjer se Bog svojim zvestim služavnikom od obličja do obličja razodeva, ino je on sam njih čez vse veliko plačilo.

597. Kdo pride v nebesa?

Tisti pride v nebesa, kdor je v gnadi božji vmerl, ino tisti, kateri se je svojih grehov ali na tem ali na unim sveti spokoril.

598. Kakšno je nebeško veselje?

Nebeško veselje je neizrečeno veliko, ino obstojí v tem: 1. Izvoljeni bojo Boga od obličja do obličja, kakor je sam na sebi, vekomaj gledali, ljubili ino vživali. 2. Bojo vse dobro, kar se misliti da, na telesi ino duši vekomaj imeli. 3. Bojo prosti vsakiga, tudi narmanjšiga zlega.

599. Ali vživajo vsi izvoljeni enako veselje v nebesih?

Nebeško veselje ima svoje stopne: kdor je več dobriga storil, je tudi v nebesih bolj polonan.

600. Kaj nas vuči premišlovanje nebeškiga veselja?

Premišlovanje nebeškiga veselja nas vuči:
 1. De moramo vse križe ino vse terplenje poterpežljivo prenašati, ker težave tega časa nič niso proti časti, katera se ima nad nami razodeti. 2. De se vse časno veselje z nebeškim veseljam v nobeno permero postaviti ne more.

Z a p o p a d e k.

	Stran
Uvod	5
Perva postava: Od vére	6
Druga „ „ vupanja	27
Tretja „ „ ljubezni	35
Četerta „ „ sv. Zakramentov	78
Peta „ „ kerš. pravice	109
Perstavek od štirih poslednih reči	124

